

AVDELING FOR UTDANNING

Kvalitetsrapport for OsloMet Studieåret 2022–2023

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Kapittel 1 Oppsummering og hovedutfordringer	4
Hovedtrekk i årets rapportering	4
Kapittel 2 Utdanningskvalitet ved OsloMet	6
2.1 Kvalitetsarbeid	6
2.2 Måltall	7
2.3 Studieportefølje	9
Kapittel 3 Tematisk rapportering for bachelor- og masterutdanningene	10
3.1 Rammekvalitet: Lokaler, utstyr og hjelpemidler	10
3.1.1 Studentenes tilfredshet med det fysiske læringsmiljøet – Studiebarometeret	10
3.1.2 Studentenes vurdering av infrastruktur – Sisteårsstudenten	11
3.2 Læringskvalitet – Læringsmiljø og informasjon	13
3.2.1 Læringsmiljø – Faglig og sosialt miljø	13
3.2.2 Læringsmiljø – Informasjon	17
3.2.3 Læringsmiljø – Medvirkning	20
Kapittel 4 Tematisk og årlig rapportering for forskerutdanningene	22
4.1 Informasjon og infrastruktur (Rammekvalitet)	23
4.2 Kandidatenes faglige og psykososiale miljø (Læringskvalitet)	24
4.3 Veiledning (Læringskvalitet)	25
4.4 Fremdrift/gjennomføring/frafall	26
4.5. Årlig rapportering	26

Forord

Kan vi måle oss til kvalitet i utdanning?

I min egen hverdag som student på 1990-tallet var det lite snakk om utdanningskvalitet. Undervisningen var som den var. På mine fag var noen få undervisere gode, mange moderat interesserte i studentene, og undervisningsformene var tradisjonelle forelesninger og seminar. Tanken på at hva vi studenter mente om undervisningen hadde betydning eller at vi kunne være med å endre noe, var aldri på dagsorden - i hvert fall ikke fra den begrensede vinkelen jeg så utdannings Norge fra da.

I dag opplever jeg at måling av utdanningskvalitet er noe vi snakker om hele tiden. Dette er selvsagt endret fordi jeg selv har byttet rolle; fra usikker grunnfagsstudent til prorektor som er forventet å være med på å ta ansvar for utdanningene. Men utviklingen generelt har nok også gått i retning av at utdanningskvalitet er noe vi snakker mer om – og noe vi i langt større grad prøver å måle. Da er det også viktig å spørre de grunnleggende spørsmålene. Finnes det egentlig gode mål for utdanningskvalitet? Og vil det å måle utdanning føre til at vi får bedre utdanning?

For meg er det soleklart viktigste formålet med å måle utdanning, å få til forbedringer av utdanningene. Det vil være andre hensikter i tillegg: Vi er pålagt å måle utdanningskvalitet, måling gir ledelsen oversikt og kontroll, og vi kan få dokumentert at noe fungerer bra og faktisk ikke trenger forbedringer. Det store arbeidet vi legger i å måle utdanningskvalitet, blir likevel for meg først meningsfullt hvis det bidrar til at vi gjør noe annerledes – og bedre. Hvorvidt måling faktisk gir forbedring, er avhengig av to faktorer: Hvilke konsekvenser målingene våre av utdanningskvalitet får, og hvordan vi måler.

På 1990-tallet var det få som spurte oss studenter om hva vi mente, eller la noe særlig arbeid i å monitorere oss. I dag finnes det en overflod av tall, undersøkelser og rapporter som har til hensikt å måle ulike aspekter av utdanningskvalitet. Alle studenter i høyere utdanning blir spurt om hva de mener om emnene de tar, vi skriver emnerapporter, instituttrapporter, fakultetsrapporter og rapporter på institusjonsnivå, slik som denne du leser nå. I tillegg publiseres nasjonale tall og rapporter. Vi overvåker opptaket, gjennomstrømmingen, eksamensresultater og hvordan det går med kandidatene i arbeidsmarkedet etterpå. Mange undersøkelser forsøker å fange opp studentenes egne opplevelser. Mest brukt er trolig Studiebarometeret, som på nasjonalt nivå måler studentenes evaluering av egen studiehverdag. I det siste har også flere undersøkelser av studentenes trivsel fått økt oppmerksomhet, som SHOT.

Felles for alle disse tallene er at de isolert sett sier ganske lite om den overordnede utdanningskvaliteten. Høy strykprosent på én enkelt eksamen, at ett kull er misfornøyd med undervisningen, eller enkeltundersøkelser som viser uvanlig høye tall for mistrivsel, bør ikke nødvendigvis få oss til å endre noe grunnleggende ved høyere utdanning. Vi skal vokte oss for å bli passive slaver av måltallene, som styrer i den retningen det siste enkeltresultatet peker mot.

Det mest interessante bildet kommer frem når vi vurderer mange faktorer samtidig, og ser på trekk som er stabile over tid. Hvis for eksempel et studium har problemer med å fylle plassene, har flere kull som rapporterer om at de ikke er fornøyd med undervisningen og høyt frafall – da må vi ta

ansvar og prøve å gjøre noe annerledes. Når mange indikatorlamper blinker samtidig, må vi innse at noe må endres - å kun legge ansvaret på studentene og si at de ikke leser nok, løser ikke problemet.

Dagens mål for kvalitet i utdanning er ikke ideelle. Kanskje måler vi for ofte på samme måte, og går dermed glipp av viktige nyanser som vi kunne fått frem med en mer variert metodeanvendelse og flere kvalitative mål. Kanskje legger vi for stor vekt på enkeltindikatorer, og glemmer at de påvirkes av tilfeldige svingninger og sier lite om det store bildet. Kanskje bruker vi for mye tid på å skrive omfattende rapporter, som kan bli en ritualistisk øvelse uten at det egentlig fører til så mye forbedring. Samtidig: Jeg ønsker meg ikke tilbake til min egen studietid, hvor vi knapt snakket om eller målte utdanningskvalitet. Selv om verken målene våre for utdanningskvalitet eller hvordan vi anvender dem er perfekt, er det et bedre alternativ enn å ikke prøve.

Oslo, 13. februar 2024

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Silje Fekjær'. The signature is fluid and cursive, with a large loop at the beginning and a long, sweeping tail.

Silje Fekjær
prorektor for utdanning, OsloMet

Kapittel 1 Oppsummering og hovedutfordringer

Kvalitetsrapporten gir innledningsvis oversikt på hovedtrekkene i årets rapportering, en kort status på det løpende kvalitetsarbeidet, måltall for utdanningsområdet og endringer i studieporteføljen. I tillegg inneholder rapporten rapportering på utvalgte områder for henholdsvis bachelor- og masterutdanninger, og forskerutdanninger.

Hovedtrekk i årets rapportering

Rom og studenttilhørighet

OsloMet opplever et stort press på undervisningsrom. Dette er med på å gjøre det utfordrende å bygge studenttilhørighet. Basert på fakultetenes vurderinger og anbefalinger fra Læringsmiljøutvalget, er det grunn til å gjennomgå ordningene for romfordeling, med mål om bedre timeplaner for studenter og undervisere gjennom prioritering av undervisningsaktivitet. Det er også et stort behov for faglig-sosiale møteplasser nær der undervisning skjer. Noen steder har fakulteter med enkle og rimelige grep gjort ganger og andre mellomrom egnede for at studenter kan være sammen, og dette er noe som bør prøves ut flere steder.

Medvirkning

Medvirkning er blant forholdene studenter ved universiteter og høyskoler er minst fornøyde med. Dette gjelder også ved OsloMet. Fakultetene jobber på ulike måter for å få til mer og bedre studentmedvirkning. Der studentmedvirkning har vært godt integrert i arbeid med utdanningskvalitet, har det gitt gode resultater. En følgeforskningsrapport fra Den Gode studentopplevelsen (DGS) understreker verdien av å ha tydelige formål med å inkludere studenter, og av å etablere møtepunkter mellom studenter for å dele erfaringer. Det påpekes også at det tidvis kan være utfordrende å rekruttere studenter til ulike tiltak som eksempelvis studentmentorer. Stipendiatororganisasjonen OsloMetDoc er i dialog med prorektor FoU om bedre medvirkning på alle nivåer i organisasjonen.

Informasjon

Studentenes tilfredshet med kvaliteten på informasjon gitt om deres studieprogram er lav til middels god. Det er positivt at innsats som er lagt ned for å forbedre informasjonen som deles på i Canvas, ser ut til å gi resultater da studentene er noe mer fornøyd med dette enn tidligere år. Doktorgradskandidatene er blant dem som melder at det er vanskelig å navigere på nettsidene til OsloMet.

Faglig og sosialt læringsmiljø

Studentene ved OsloMet har i ulike studentundersøkelser over tid uttrykt en lavere grad av tilfredshet med sitt faglige og sosiale læringsmiljø. Bachelorstudentene opplevde en nedgang i tilfredshet under pandemien, men resultater fra Studiebarometeret viser en utvikling i positiv retning og nærmer seg nivå før pandemien. Særlig kullet som startet høsten 2020 var i liten grad tilfreds med sitt sosiale miljø, og resultater fra Sisteårsstudenten 2023 viser at denne lave tilfredsheten vedvarte frem til fullføring. Den positive utviklingen i Studiebarometeret indikerer at et fortsatt fokus og arbeid med studentenes faglige og sosiale miljø kan gi mer tilfredsstillende resultater i årene fremover.

Masterstudentene opplevde i mindre grad enn bachelorstudentene en nedgang i tilfredshet med sitt faglige og sosiale miljø under pandemien, og er i Studiebarometeret 2023 tilbake på tilsvarende nivå som før pandemien. Det er også en svak økning i tilfredshet med det sosiale miljøet og miljøet mellom studenter og faglige ansatte sammenlignet med 2019. Resultater fra Sisteårsstudenten viser at masterstudentenes tilfredshet med faglig og sosialt miljø har holdt seg stabilt gjennom hele studieløpet. Det er avgjørende med et fortsatt arbeid for å sikre at også masterstudentenes tilfredshet med sitt faglige og sosiale miljø holdes på et tilfredsstillende nivå.

Som tidligere år er det en del av doktorgradskandidatene som ikke føler seg tilstrekkelig integrert i forskningsmiljøet og i forskningsgruppene, her er det noe variasjon mellom programmene. Dette påvirker det psykososiale miljøet for en del av kandidatene og OsloMet fortsetter arbeidet med å styrke integreringen av doktorgradskandidatene.

Språkutfordringer

Flere påpeker økende utfordringer med studenter med svake ferdigheter i norsk språk. Det er iverksatt lokale tiltak for å hjelpe disse studentene. Fakultet for samfunnsvitenskap (SAM) påpeker at dette er en problemstilling som OsloMet sentralt bør ta tak i, både i dialog med Kunnskapsdepartementet og i vurdering av felles tiltak på tvers av institusjonen.

Kapittel 2 Utdanningskvalitet ved OsloMet

2.1 Kvalitetsarbeid

Det systematiske kvalitetsarbeidet foregår på alle nivåer fra emne til studieportefølje. På bachelor- og masternivå skal alle emner evalueres hver gang de gjennomføres, og det skal gjennomføres en anonym sluttevaluering minst hver tredje gang et emne gjennomføres. Forskerutdanningene praktiserer sluttevaluering ved avslutningen av hver gjennomføring av et emne. Kvalitetssystemet understreker at emneansvarlige har metodefrihet til å velge ulike evalueringsformer ut fra hva som vil gi de beste mulighetene til å gjøre emnene bedre. Hver tredje gang et emne gjennomføres, skal det være anonym sluttevaluering. Emneansvarlige står fritt til å gjennomføre underveisevalueringer også de semestrene der de gjennomfører sluttevaluering. Anonyme sluttevalueringer gir studentene en mulighet til å uttrykke seg fritt på et tidspunkt der de har vært gjennom hele emnet. Samtidig tyder forskningen på at man også bør variere med andre former for evaluering, som kan gi andre innspill til konkrete forbedringer av emnet, både underveis og før neste gjennomkjøring.

Med bakgrunn i ønsker fra studenter og studenttillitsvalgte, har emneansvarlige ved OsloMet siden høsten 2022 hatt mulighet til å gjennomføre standardisert anonym sluttevaluering gjennom verktøyet CES i Canvas. Det har vært frivillig for emneansvarlige å ta verktøyet i bruk, og vi ser en økende interesse for dette.

Resultater fra emneevalueringene benyttes som grunnlag i fagmiljøenes emnerapporter, og det er definert i OsloMet sitt kvalitetssystem at hovedfunn fra evalueringene og plan for videre oppfølging for emnet skal kommuniseres både til studentgruppen som har evaluert emnet, samt neste kull. Dette skal skje skriftlig og skal gjøres tilgjengelig for studentene i læringsplattformen Canvas. Fakultet for samfunnsvitenskap har opprettet et eget område i SharePoint for åpen deling av fakultetets emnerapporter, som det kan lenkes til fra Canvas. Dette bidrar til at alle emnerapporter er samlet på ett, felles område, sortert etter studieår. Dette er en ordning det bør være aktuelt å ta i bruk for hele OsloMet.

Fakultet for helsevitenskap (HV) har i studieåret 2022–2023 testet alternative former for kvalitetsrapportering, og har gjennomført piloter med dialogbasert program- og instituttrapport. I etterkant av de dialogbaserte programrapportene har programansvarlige som piloterte denne metoden presentert erfaringer i programansvarligforumet ved HV (okt. 2023). Det var en generell erfaring at den dialogbaserte metoden var mer hensiktsmessig enn den tradisjonelle programrapporten for å utvikle utdanningskvaliteten; *«Hvis vi bare hadde skrevet rapporter, hadde vi ikke snakket sammen»*. Fakultet for teknologi, kunst og design (TKD) har planer om å teste ut semesterevaluering som et alternativ til emneevaluering for et studieprogram. Dette kan bidra til en helhetsforståelse på hvordan den totale studiebelastningen i et semester oppleves for studentene, samt tydeliggjøre det kollektive ansvaret for å følge opp tiltak og få semesteret til å fungere godt. Tiltaket vil også kunne bidra til mindre evalueringstretthet blant studentene og redusert rapporteringstrykk.

2.2 Måltall

Resultatoppnåelse utdanning	Resultat				Måltall 2023	Status
	2020	2021	2022	2023		
Antall studiepoeng (sp) pr heltidsekvivalent (egenfinansiert)	52,9	52,2	51,7	50,7	52,0	
Antall uteksaminerte kandidater – bachelor	3080	3105	3190	2970	3098	
Antall uteksaminerte kandidater – master	710	825	1090	1135	1130	
Antall disputaser - ph.d.	49	40	45	47	59	
Antall utvekslingsstudenter > 3 måneder	320	410	790	885	789	
Studenters vurdering av praksis (BA)	3,8	3,7	3,6	3,6	4,0	
Studenters vurdering av praksis (MA)	3,8	3,7	3,5	3,5	4,2	
Studenters helhetsvurdering av utdanningene ved OsloMet (BA)	4,0	3,7	3,6	3,8	4,0	
Studenters helhetsvurdering av utdanningen ved OsloMet (MA)	3,8	3,7	3,6	3,7	4,1	

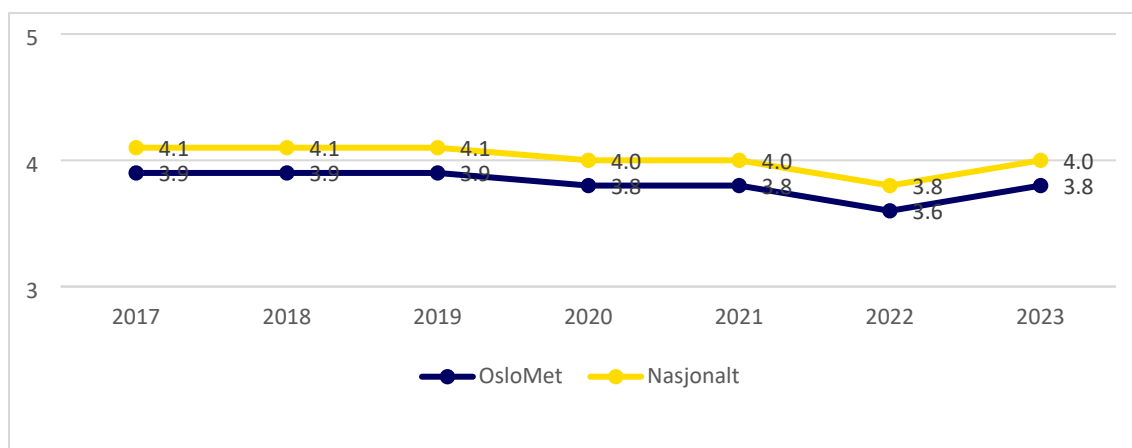
Tabell 1 Resultatoppnåelse utdanning 2022-2023

Resultatene for 2023 på indikatorene i OsloMets måltavle viser at det er en svak nedgang i antall studiepoeng per heltidsekvivalenter fra 2022 til 2023, og måltallet er ikke oppnådd. Sammenlignet med landets øvrige universiteter er OsloMet likefullt den institusjonen som har høyest studiepoengsproduksjon per heltidsekvivalent.

Målet satt for antall uteksaminerte bachelorkandidater er ikke nådd, og det er registrert en nedgang sammenlignet med 2022. Årsakene til nedgangen er ikke ferdig kartlagt, og vil bli undersøkt nærmere i tiden som kommer. For masterkandidater er det en økning i antall uteksaminerte, og måltallet er oppnådd. Det er også en økning i antall phd-kandidater fra 2022, men måltallet er ikke oppnådd. Det er en positiv økning i antall utvekslingsstudenter og det er gledelig å se at så mange studenter velger å reise på utveksling.

Studentene blir i OsloMet sin egen evaluering Sisteårsstudenten spurt om hvordan de opplever at de var forberedt for praksis, om samarbeidet med praksisstedet var godt, om teori var relevant for praksis og hvorvidt de opplevde at praksiserfaringer ble anvendt i undervisningen i etterkant av praksisoppholdet. Resultatene for 2022 og 2023 viser at masterstudentene er mindre tilfredse med praksis sammenlignet med bachelorstudentene. Masterstudentenes misnøye ser ut til å være knyttet til opplevelsen av hvorvidt teoriundervisningen oppleves som relevant for praksisutøvelsen (nedgang fra 3,9 til 3,4 fra 2022 til 2023). For bachelorstudentene er det også en nedgang i studentenes opplevelse av å være forberedt til praksis fra 4,1 i 2022 til 3,8 i 2023.

Studentenes helhetsvurdering av utdanningene ved OsloMet måles med spørsmålet «Jeg er, alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på» fra den nasjonale studentundersøkelsen Studiebarometeret.

Figur 1 Alt-i-alt-tilfredshet, Studiebarometeret 2017-2023 (snittverdi av en skala på 1-5)

Ved å sammenligne OsloMet sine resultater med det nasjonale snittet for perioden 2017-2023 fremkommer det at OsloMet følger samme utvikling som den nasjonale tendensen, men at universitetet ligger jevnt 0,2 under det nasjonale snittet. Det kan se ut til at dette mønsteret langt på vei kan forklares med studieporteføljens sammensetning. Studieporteføljen til OsloMet inneholder mindre av utdanningstyper som generelt har høy tilfredshet og mer av utdanningstyper som generelt har lav tilfredshet.

NOKUT forklarer den nasjonale nedgangen i 2022 med at studentene sannsynligvis hadde høyere forventninger til institusjonene i kjølvannet av pandemien, og at disse forventningene i større grad er oppfylt i 2023. Dette kan også forklare tilsvarende tendens for OsloMet sine studenter.

Resultater for andel gjennomførte

	OsloMet 2020	OsloMet 2021	OsloMet 2022	OsloMet 2023	Nasjonalt snitt 2023
Andel bachelorstudenter som gjennomfører på normert tid	55,7	56,7	59,8	56,0	52,6
Andel masterstudenter som gjennomfører på normert tid (2-årig master)	44,0	52,4	49,1	46,3	55,4
Andel masterstudenter som gjennomfører på normert tid (5-årig master)	-	-	58,6	58,0	53,4
Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år	76,3	64,5	71,7	67,4	50,8

Tabell 2 Andel gjennomførte på normert tid

Andelen studenter som gjennomfører på normert tid gir også et innblikk i OsloMet sin utdanningskvalitet. Det er ikke etablert måltall for andelen av studenter som gjennomfører på normert tid, men ved å sammenligne OsloMet sine resultater med det nasjonale snittet ligger OsloMet over det nasjonale snitter for bachelorstudenter, men under for studenter på 2-årig master. Fremstillingen viser en nedgang i andelen bachelor- og masterstudenter som fullfører på normert tid, og det reflekteres i antall uteksaminerte kandidater.

Det har vært et langsiktig mål for OsloMet å øke gjennomstrømmingen på masterutdanningene. Det er derfor også iverksatt tiltak som skal bidra til at flere masterstudenter fullfører på normert tid.

For studenter på 5-årige integrerte masterstudier er resultatet noe lavere enn for 2022, men resultatet for OsloMet ligger over det nasjonale snittet. Det er en nedgang i andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år, men OsloMet ligger også her over landsgjennomsnittet.

2.3 Studieportefølje

Utviklingen i studietilbudet påvirkes først og fremst av nyetableringer. Hovedregelen er at etablering gjøres gjennom omdisponeringer innenfor fakultetenes ramme. Dette sørger for at insentivene til å vedlikeholde oppdaterte tilbud med gode søkertall og gjennomstrømming ligger hos fakultetene. OsloMet etablerte i 2023 et nytt masterstudium i maskinteknologi og en ny studieretning i kunstterapi innenfor masterprogrammet i estetiske fag. Begge de nye studietilbudene starter opp høsten 2024 i regi av TKD. Fakultet fikk samme høst et nytt doktorgradsprogram, Innovasjon for bærekraft.

Som vedlegg til kvalitetsrapporten, er et dokument som viser planer om nye etableringer, nøkkelinformasjon om utdanninger som er etablert de siste årene, og diagram som gir et overblikk over hvordan studieporteføljen er sammensatt. Av særlig interesse bør være at HV arbeider med utvikling av 6-årig Cand.psychol. program. Arbeidet skjer i tett samarbeid med Akershus universitetssykehus. Dette er en utdanning OsloMet ikke selv kan akkreditere, men som må vurderes av en komité nedsatt av NOKUT. SAM jobber mot å etablere et masterstudium i rettsvitenskap på Campus Lillestrøm.

Kapittel 3 Tematisk rapportering for bachelor- og masterutdanningene

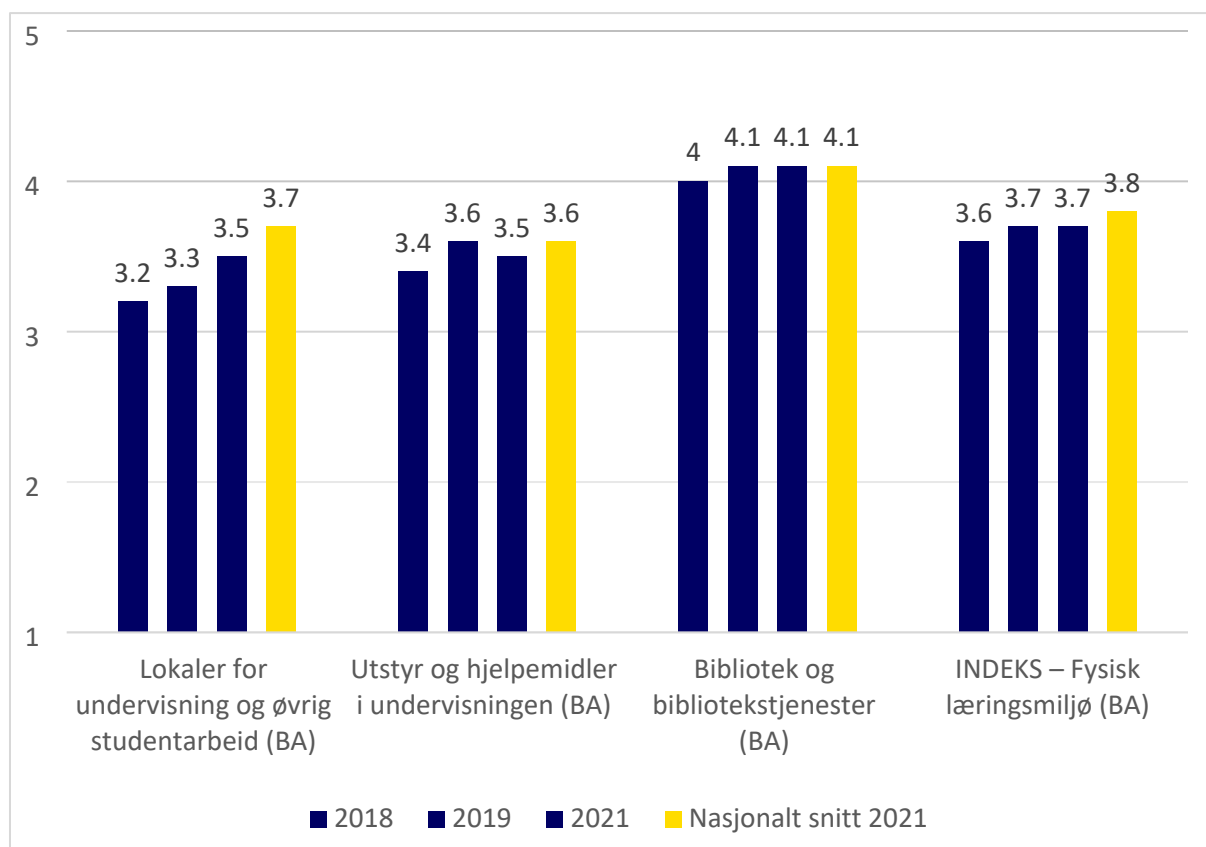
I dette kapittelet ser vi nærmere på utvalgte temaer for bachelor- og masterutdanningene. Bakgrunnen for tematisk rapportering er at det jobbes langsiktig med flere av utfordringene som gjelder utdanningskvalitet. Det er sjelden større endringer i status fra et år til et annet, og dermed ikke hensiktsmessig å rapportere på alle kvalitetsområder på årlig basis. For studieåret 2022–2023 rapporteres det på følgende temaer for bachelor- og masterutdanningene:

- Rammekvalitet: Lokaler, utstyr og hjelpemidler
 - fysisk læringsmiljø
 - infrastruktur
- Læringskvalitet: Læringsmiljø og informasjon
 - faglig og sosialt miljø
 - informasjon om studieprogram
 - medvirkning

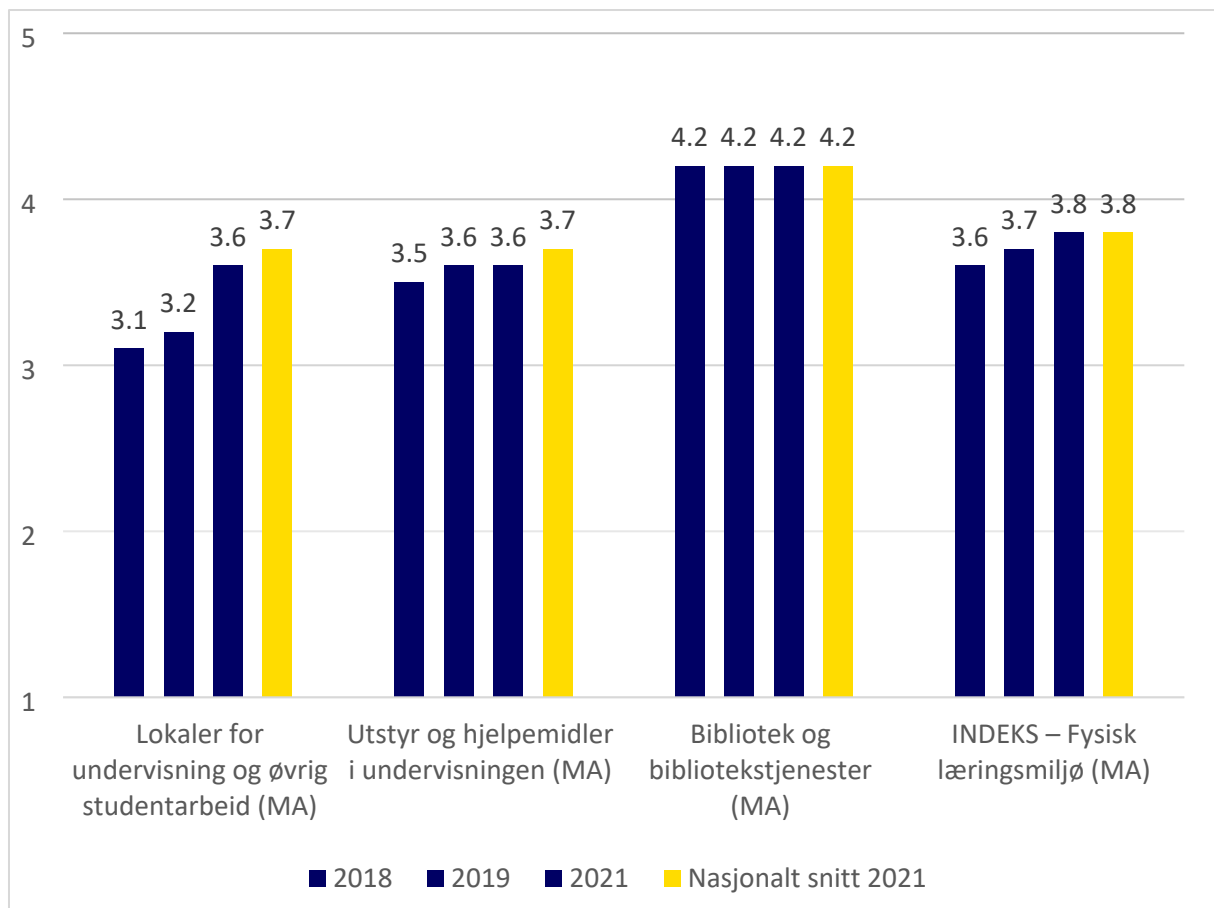
3.1 Rammekvalitet: Lokaler, utstyr og hjelpemidler

3.1.1 Studentenes tilfredshet med det fysiske læringsmiljøet – Studiebarometeret

Enkeltspørsmål og indeks fra Studiebarometeret – har vært med i 2018, 2019 og 2021

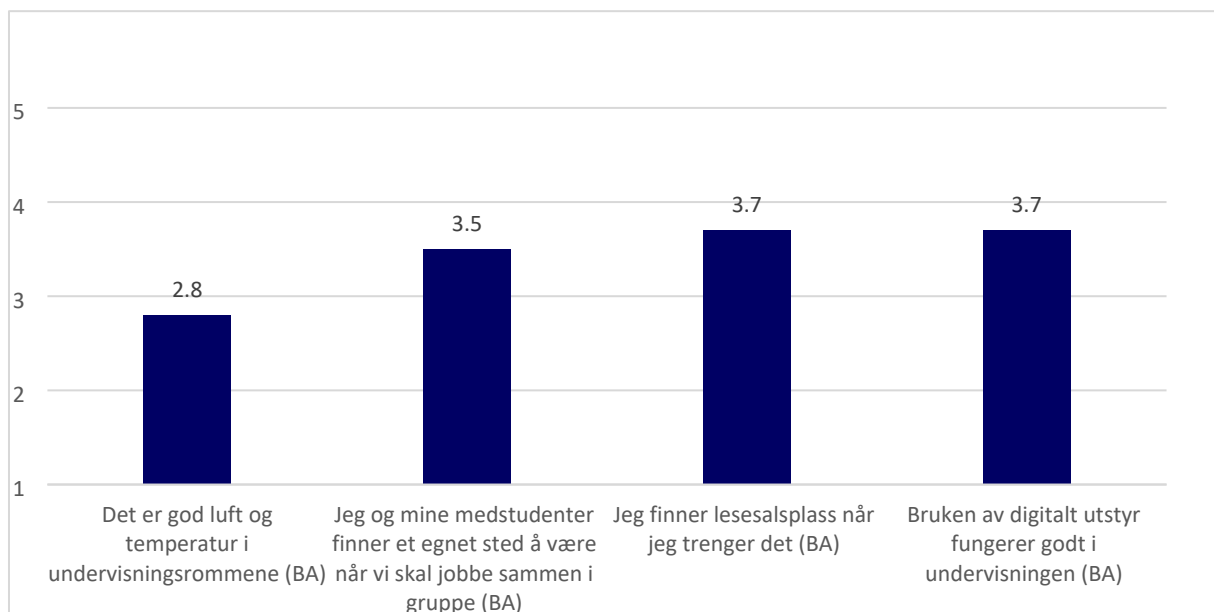
Figur 2 Bachelorstudentenes tilfredshet med det fysiske læringsmiljøet (Studiebarometeret)

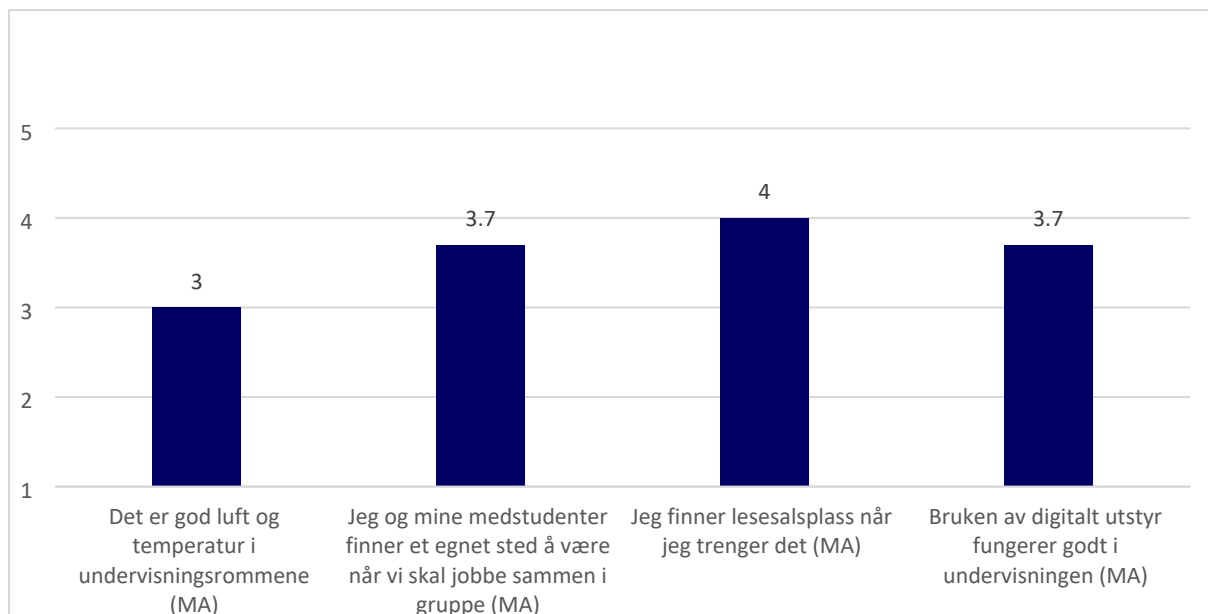
Figur 3 Masterstudentenes tilfredshet med det fysiske læringsmiljøet (Studiebarometeret)

3.1.2 Studentenes vurdering av infrastruktur – Sisteårsstudenten

Nye spørsmål i Sisteårsstudenten 2023.

Figur 2 Bachelorstudentenes vurdering av infrastruktur (Sisteårsstudenten)

Figur 4 Bachelorstudentenes vurdering av infrastruktur (Sisteårsstudenten).

Samlet sett tyder resultatene i studentundersøkelsene på at studentene er middels tilfreds med fysisk læringsmiljø, lokaler og infrastruktur. I både Sisteårsstudenten og Studiebarometeret er skalaen fra 1–5, der 5 er mest positiv. Nyeste data fra Studiebarometeret på området er fra 2021. Indeksen for fysisk læringsmiljø er satt sammen av resultatene på fire spørsmål som handler om inneklima, tilgang på grupperom, tilgang på lesesalsplass og bruk av digitalt utstyr. I 2021 var gjennomsnittskåren 3,8 for master og bachelor sett under ett, men det er verdt å merke seg at det er bibliotekstjenestene som trekker snittet opp. Tilfredsheten er litt lavere på bachelor enn master, det er grunn til å tro at dette er knyttet til at bachelorstudiene ofte har større grupper og at masterstudentene i større grad har tilgang på lesesalsplasser. I Sisteårsstudenten fra 2023 ser vi et lignende bilde.

Et gjennomgående tema i fakultetenes kvalitetsrapporter, er at studentene melder om problemer med luftkvalitet og temperatur i undervisningsrom. På bachelornivå er resultatet 2,8 på påstanden «Det er god luft og temperatur i undervisningsrommene», som er et lavt snitt for denne undersøkelsen. For masterstudier er resultatet 3,0. Fakultetene omtaler ønsker om bedre ventilasjon og temperaturregulering. De understreker at de ikke kan løse problemene selv, og at de har forsøkt å få dem løst ved å melde inn til drift og eiendom.

Behovet for steder å være og møtes er også synlig i andre kilder, som i diskusjoner i Læringsmiljøutvalget. I de diskusjonene blir det understreket behov for områder som ligger ved undervisningslokalene, og som kan brukes til faglig-sosiale møter i forlengelse av undervisning. Det er et ønske om å utnytte mellomrommene i lokalene våre, gjennom å sette inn møbler som innbyr til bruk, og der slike muligheter har blitt utnyttet, har det vært vellykkede og billige grep som har bidratt mye til studenttilfredshet, tilhørighet og fellesskap. Det er også uttrykt behov for bedre informasjon om hvilke rom studentene kan ta i bruk. Uten tydelig informasjon og utforming som innbyr til bruk, vil mange studenter oppleve at de ikke har lov til å bruke et lokale. Også i fakultetsrapportene blir det uttrykt det samme behovet for systemer som gir bedre oversikt over tilgjengelige rom og arbeidsplasser på campus. En annen utfordring er at mange grupperom er booket, men står ubrukt.

Påvirkningen tilgang på rom har på studenttilhørighet er også et tema som kommer opp både i fakultetsrapporter og i Læringsmiljøutvalgets møter. Et fakultet påpeker at få eller ingen av

bygningene OsloMet disponerer er bygget for undervisningsformål. Presset på areal er høyt, og oppleves økende. Blant annet bidrar styrket oppmerksomhet om mer varierte undervisningsformer til behov for mer fleksible arealløsninger. Både fra fritekstsvar i studentundersøkelser og fra møter med Studentparlamentets arbeidsutvalg, er vi kjent med at studenter opplever endringer i timeplan som problematisk. OsloMet har få muligheter for å utvide det samlede undervisningsarealet, men et område der det jobbes med å få til gode kompromisser i romfordelingen er videreutvikling av retningslinjer for timeplanlegging. Prorektor og prodekanene for utdanning har i 2023 hatt flere møter med Avdeling for utdanning om retningslinjene, og våren 2024 er det planlagt å fremme et forslag til endringer til rektor. Noen av de ønskede endringene er at undervisning for førsteårsstudenter på bachelor og master får prioritet tidlig i semesteret, for å bidra til et godt mottak og mer studenttilhørighet. SAM har prioritert at førsteårsstudenter får undervisning i rom i rimelig avstand til sitt institutt, og det har vist seg å være effektivt.

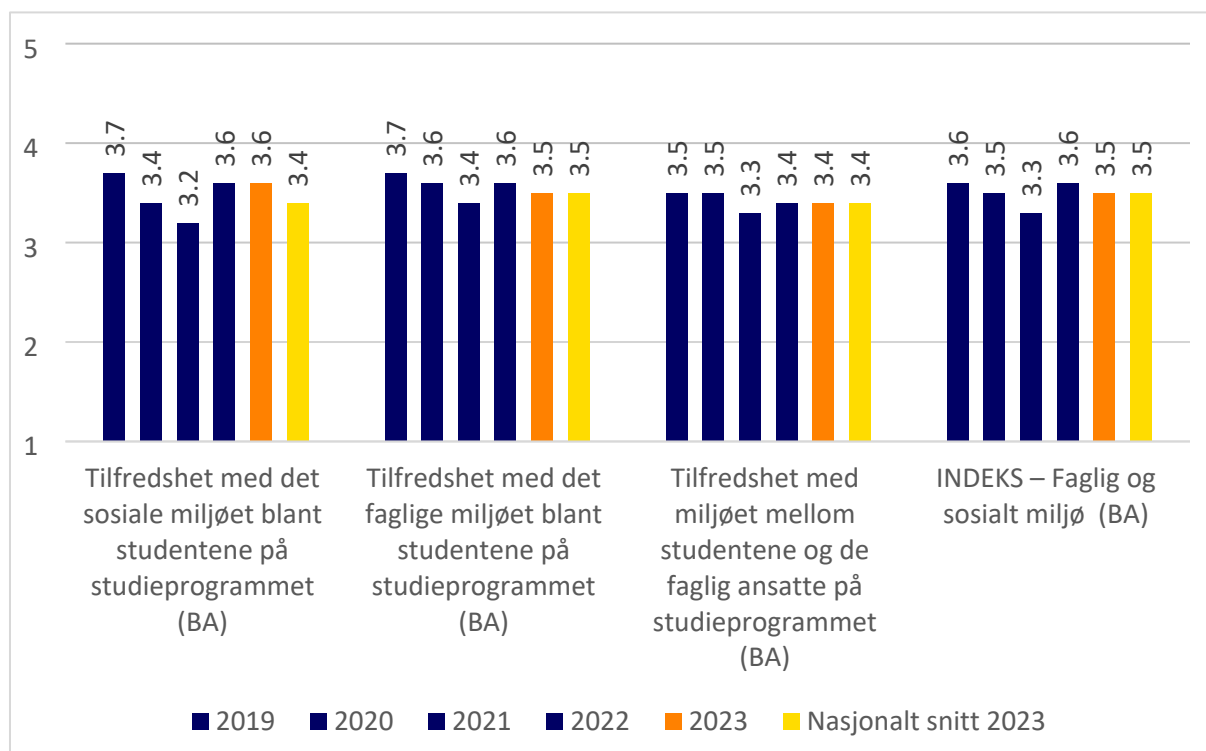
3.2 Læringskvalitet – Læringsmiljø og informasjon

3.2.1 Læringsmiljø – Faglig og sosialt miljø

En viktig forutsetning for at studenter lykkes med studievalget sitt er at de opplever å være en del av et sosialt og faglig studiemiljø. OsloMet sin egen frafallsanalyse¹ tyder på at et godt psykososialt læringsmiljø virker forebyggende på frafall, og tidlig integrasjon av studentene inn i et studiemiljø er dermed av avgjørende betydning.

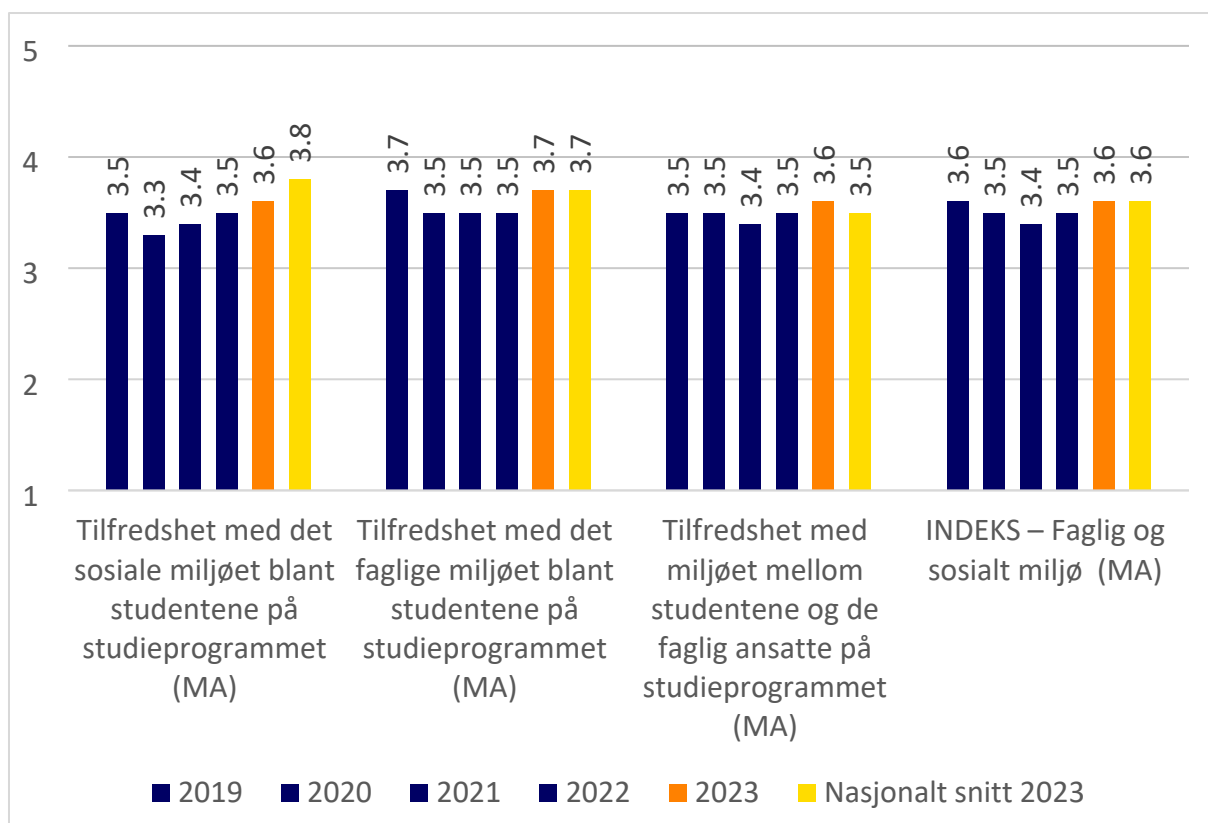
Studentenes opplevelse av faglig og sosialt miljø – Studiebarometeret

Studentene besvarer Studiebarometeret tidlig i sitt andre studieår (høst).

Figur 3 Bachelorstudentenes opplevelse av faglig og sosialt miljø (Studiebarometeret)

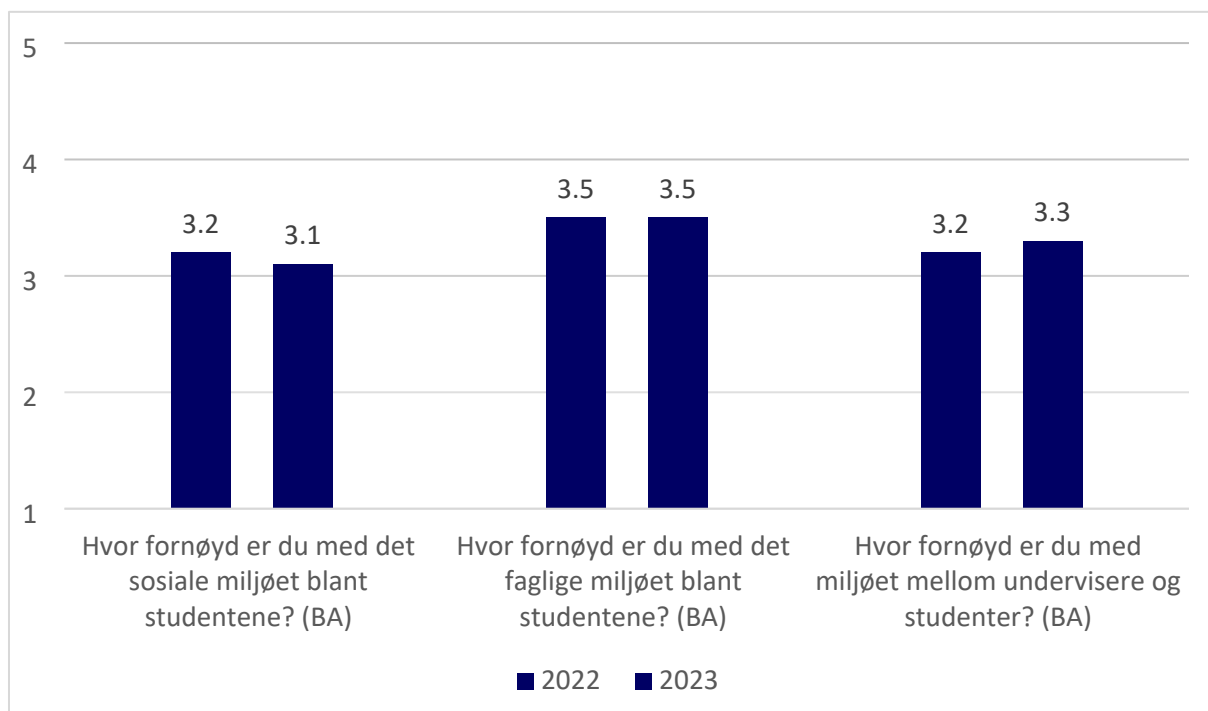
¹ [Frafall fra studieprogrammer ved OsloMet – en analyse av fire årskull | Skriftserien](#)

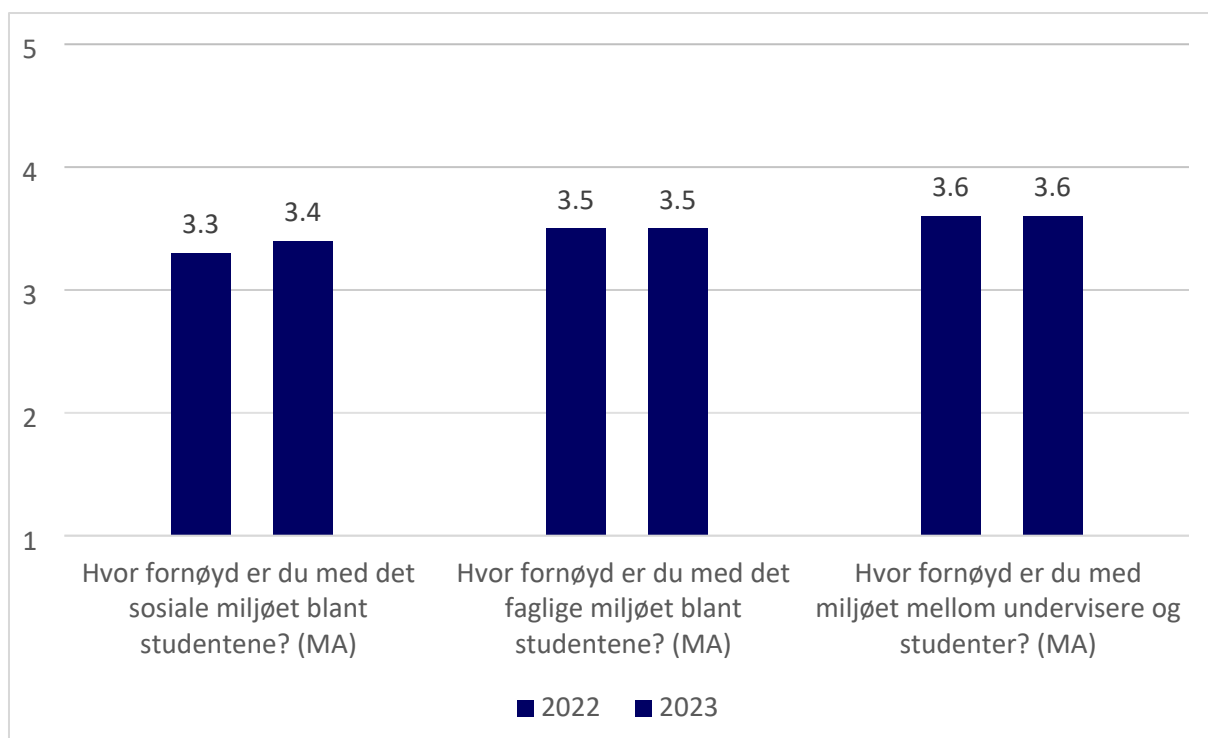
Figur 4 Masterstudentenes opplevelse av faglig og sosialt miljø (Studiebarometeret)

Studentenes opplevelse av faglig og sosialt miljø – Sisteårsstudenten

Studentene besvarer Sisteårsstudenten i månedsskiftet mai/juni, rett før de er ferdige med sitt studieløp.

Figur 5 Bachelorstudentenes opplevelse av faglig og sosialt miljø (Sisteårsstudenten)

Figur 6 Masterstudentenes opplevelse av faglig og sosialt miljø (Sisteårsstudenten)

Sosialt miljø mellom studentene

Bachelorstudentene opplevde i større grad enn masterstudentene en nedgang i tilfredshet med sitt sosiale miljø under pandemien. Det er gledelig å se at resultatene fra Studiebarometeret for både 2022 og 2023 nærmer seg nivået før pandemien. Bachelorkullet som startet høsten 2020 besvarte Studiebarometeret høsten 2021, og Sisteårsstudenten vår 2023. For dette kullet ser vi en nedgang i tilfredshet med sosialt miljø fra 3,6 høst 2022 til 3,1 vår 2023. NOKUT påpeker i sine analyser av Studiebarometeret for 2022 at den manglende kontakten med medstudenter i starten av studietiden på grunn av nedstenging og restriksjoner kan ha medført et noe svakere sosialt studiemiljø for disse studentene. Ferske tall fra Studiebarometeret 2023 viser at bachelorstudentenes tilfredshet med sitt sosiale miljø fortsatt ligger tilsvarende snitt som i 2022 (3,6). Med tanke på betydningen tidlig integrasjon av ferske studenter i et faglig og sosialt fellesskap, og det er et behov for en videre satsning dette.

Masterstudentene er i større grad enn bachelorstudentene tilfreds med det sosiale miljøet i sine studieprogram, og er det også i økende grad. Resultat fra Studiebarometeret 2023 viser at masterstudentene er mer tilfredse med sitt sosiale miljø i 2023 (3,6) enn før pandemien (3,5). De har også i mindre grad enn bachelorstudentene opplevd en nedgang i tilfredshet med det sosiale miljøet i løpet av pandemiårene. Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier (LUI) har gode resultater på sosialt miljø og ligger over både det nasjonale snittet og snittet for OsloMet.

Faglig miljø blant studenter

Bachelorstudentenes tilfredshet med det faglige miljøet mellom studenter har hatt en utvikling i negativ retning i Studiebarometeret siden 2019 (3,7). I 2022 var snittet på 3,6, mens det i 2023 var 3,5. Resultatene fra Sisteårsstudenten holder seg stabilt på 3,5 for både bachelor- og masterstudentene. LUI opplever en nedgang i tilfredshet med faglig miljø på masterprogrammene

som delvis kan skyldes en stor økning i antall masterstudenter etter innføring av femårig master og økt press på veiledningsressurser og muligheter for oppfølging.

Fakultetene poengterer at undervisningsopplegg som skaper samhandling og diskusjon mellom studentene bidrar til å skape et faglig miljø blant studentene. SAM har god erfaring med gjennomføring av masterkonferanse hvor masterstudenter i sitt andre studieår møtes for å dele egen forskning. Ulike studentgrupper i samme studieprogram kan ha ulike forventninger når det gjelder samarbeid og tilstedeværelse. Eldre studenter ønsker seg oftere mer fleksibel undervisning og større grad av frihet i gjennomføringen av studieløpet, mens yngre studenter gjerne ønsker større grad av tilstedeværelse på campus for å bli kjent med medstudenter og skape arenaer for samarbeid.

Bruk av mer erfarne studenter som studentmentorer og studentvenner nevnes også av fakultetene som en egnet metode for å ivareta nye studenter. I tillegg er det en fin anledning for studentmentorer å få benyttet egen kompetanse på før de skal ut i arbeidslivet. Både SAM og TKD opplever å ha gode erfaringer med bruk av studentassistenter- og mentorer og ønsker å videreutvikle bruken. HV trekker frem at kontakt mellom BA- og MA-studenter i organiserte læringsaktiviteter er utnyttet i for liten grad.

Både HV og SAM påpeker en økende utfordring med studenter med svake ferdigheter i norsk språk. Dette er en utfordring både for den enkelte student på grunn av fare for frafall, men også for det faglige miljøet mellom studentene på grunn av manglende felles språk for kommunikasjon og samarbeid. HV har rettet tiltak mot disse studentene, særlig i sykepleieutdanningen hvor språkopplæring er integrert i undervisningen. Det legges også opp til tettere oppfølging av studentene gjennom mentorordninger. SAM har opprettet en fokusgruppe for å dele erfaringer og foreslå støttende tiltak for denne studentgruppen. Resultater fra Studiestartundersøkelsen 2023 viser at studentenes opplevelse av svak faglig mestring er den fremste årsaken til at studenter i sitt første semester svarer at de ikke ser for seg at de kommer til å fullføre studiet.

Miljø mellom studenter og faglige ansatte på studieprogrammene

Studentenes tilfredshet med miljøet mellom studenter og faglig ansatte har i Studiebarometeret holdt relativt stabilt gjennom pandemiårene, og det er små forskjeller mellom bachelor- og masterstudentene. I Sisteårsstudenten uttrykker bachelorstudentene lavere tilfredshet, mens masterstudentene i større grad er tilfredse med miljøet mellom studenter og faglige ansatte. Det er forskjeller mellom de ulike studieprogrammene og store program med mange studenter vil sannsynligvis oppleve en større avstand mellom seg og de faglig ansatte enn studenter på mindre program.

Et poeng som trekkes frem av fakultetene er romsituasjonen og studentenes mulighet til å høre til i «eget» bygg, og ha enklere tilgang til egne undervisere. Dette er omtalt i [3.1.2 Infrastruktur](#).

Generelt om faglig og sosialt miljø

Studentenes opplevelse av å være en del av et helhetlig læringsmiljø har som nevnt avgjørende betydning for studentenes trivsel og motivasjon for fullføring av studiet. Resultater fra OsloMet sin Studiestartundersøkelse for 2023 viser at 60 % av de ferske studentene i grunnutdanningene opplever at de er en del av et studiemiljø. Særlig studentene ved LUI uttrykker stor grad av tilfredshet med sitt studiemiljø. LUI trekker også frem et langsiktig arbeid med MA Flerkulturell og internasjonal utdanning hvor fagmiljøet gjennom et bevisst arbeid med studentenes sosiale og faglige miljø, blant annet med prosjektmidler fra Den gode studentopplevelsen har lyktes med å snu en negativ trend til

svært positive resultater. Tiltak som fremleggings- og tilbakemeldingsseminar, "shut up and write" og endringer i programplan for i sikre studentene jevnere progresjon fremheves som noen eksempler som har bidratt til den positive endringen.

Tiltak for å bedre studentenes tilfredshet med det faglige og sosiale miljøet må tilpasses det enkelte studieprogram. Tiltak som fungerer på mindre program, vil nødvendigvis ikke fungere på de store programmene. TKD poengterer at små midler kan gjøre mye for studentenes faglige og sosiale miljø, og understreker betydningen av at studentene må være partnere i dette arbeidet.

Det er allerede igangsatt en rekke tiltak for å bedre studentenes faglige og sosiale miljø:

Som nevnt under punkt [3.1.2 Infrastruktur](#) har studentene uttrykt behov for steder å være og møtes. OsloMet har i samarbeid med SiO lagt til rette for utvidede åpningstider på flere av SiO sine spisesteder på OsloMet for å bidra til sosiale møteplasser for studentene.

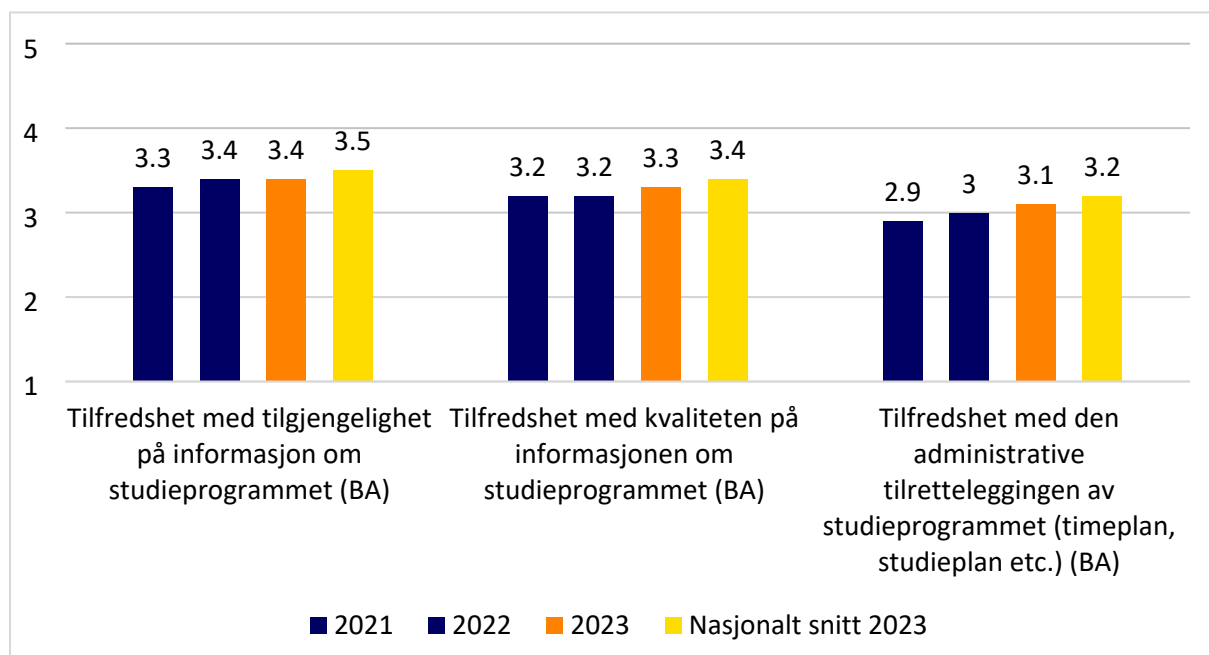
Biblioteket er en viktig arena for både læring og sosialisering. I 2023 startet en betydelig oppussing hvor det blant annet legges til rette for bedre og mer varierte studentarbeidsplasser fordelt mellom grupperom, gruppearbeidsplasser og enkeltplasser. I tillegg blir det flere sosiale soner og møteplasser for studentene, samt oppgraderte teknologiske løsninger. Det nyoppussede biblioteket åpner første uken i april.

Som en oppfølging av resultater fra kvalitetsarbeidet fra foregående studieår har det for budsjettåret 2024 blitt satt av egne midler som går til tiltak som skal bidra til å bedre studentenes læringsmiljø ved OsloMet. Tiltakene skal innrettes mot studenter tidlig i studieløpet og masterstudenter i siste del av graden.

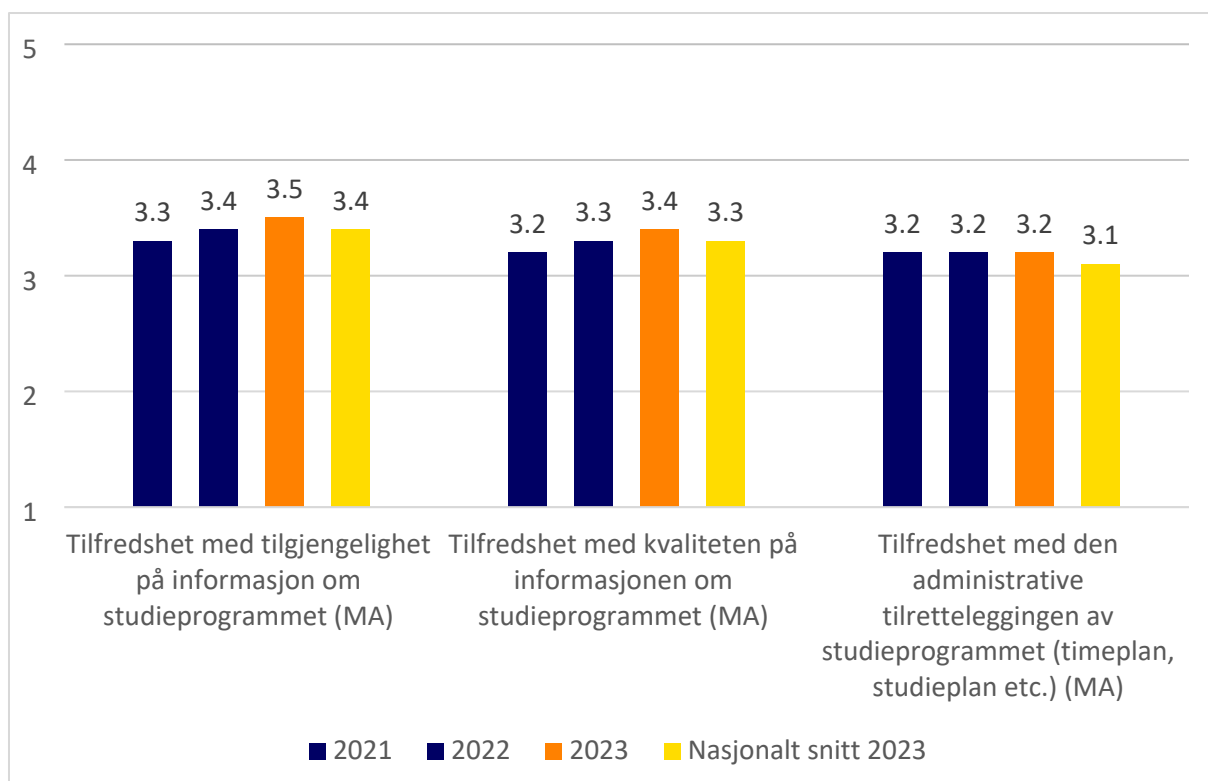
3.2.2 Læringsmiljø – Informasjon

Enkeltspørsmål fra henholdsvis Studiebarometeret og Sisteårsstudenten (nytt i 2022).

Studentenes tilfredshet med informasjon – Studiebarometeret

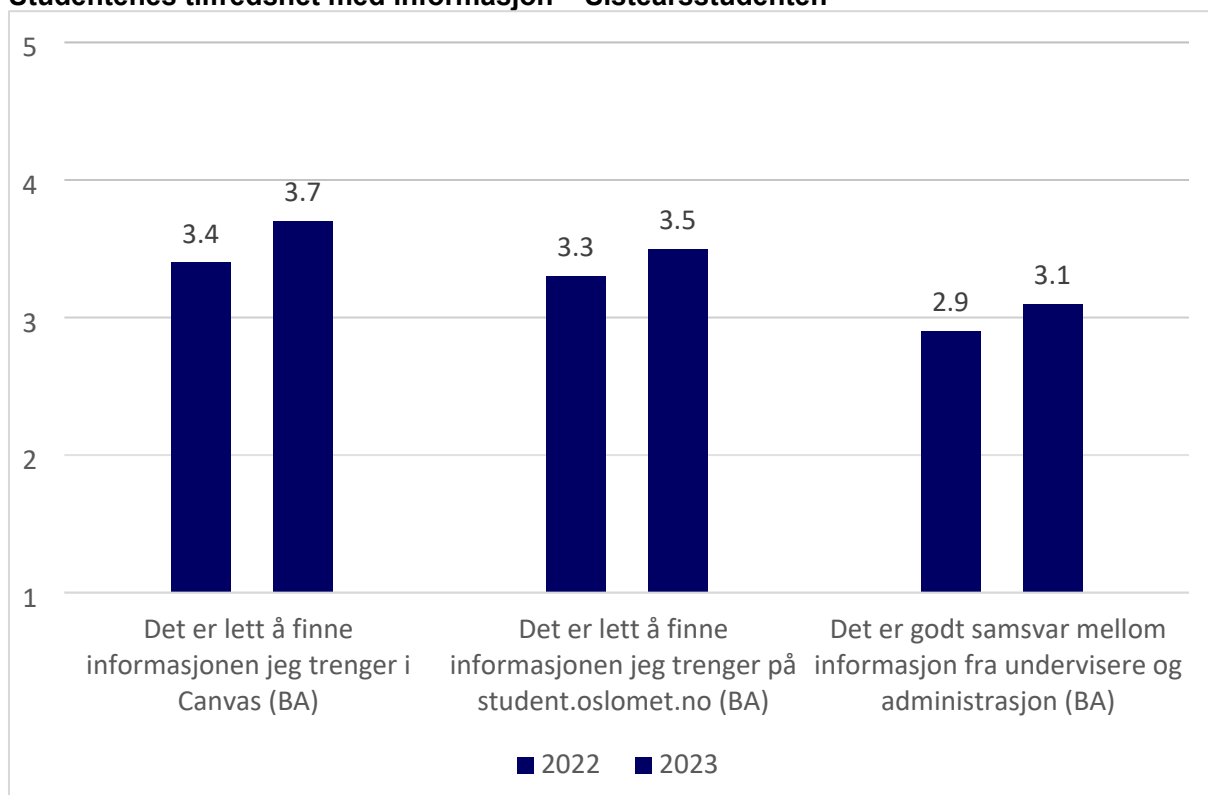

Figur 7 Bachelorstudentenes tilfredshet med informasjon (Studiebarometeret)

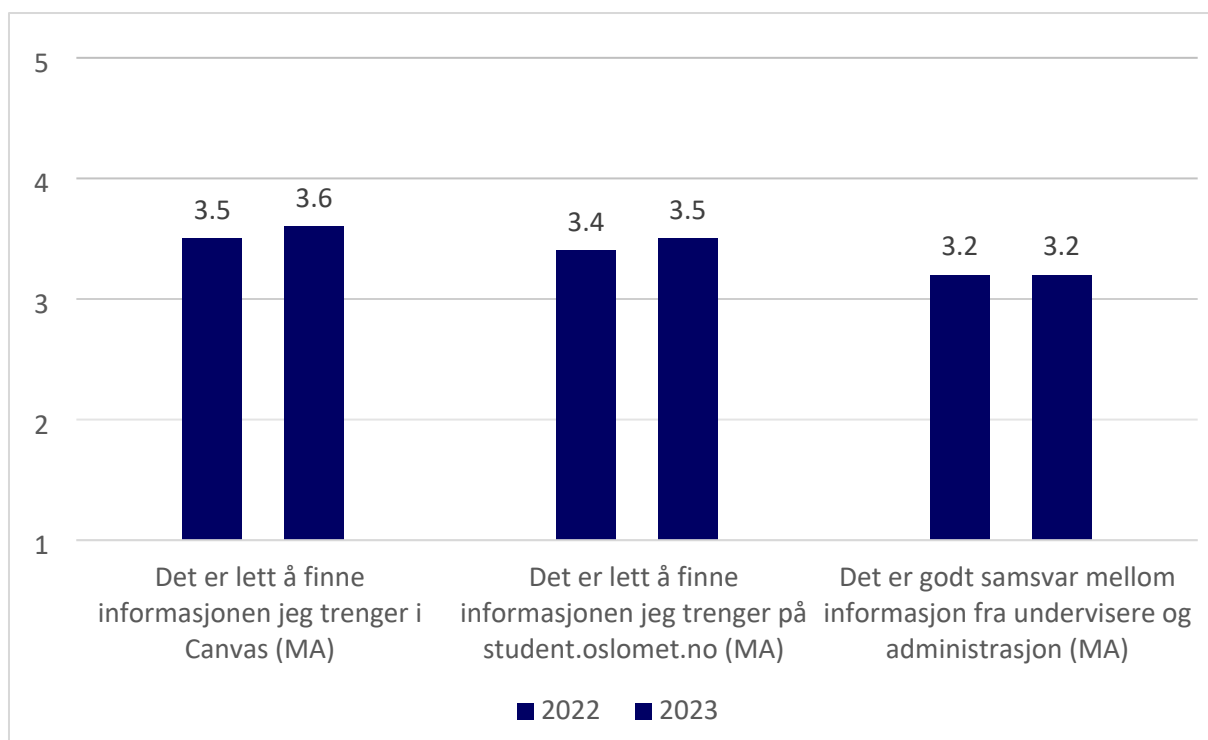

Figur 8 Masterstudentenes tilfredshet med informasjon (Studiebarometeret)

Studentenes tilfredshet med informasjon – Sisteårsstudenten

Figur 9 Bachelorstudentenes opplevelse av informasjon (Sisteårsstudenten)

Figur 10 Masterstudentenes opplevelse av informasjon (Sisteårsstudenten)

Studentenes tilfredshet med informasjon om deres studieprogram er lav til middels god. Det er påfallende bedre resultater på Sisteårsstudentens to spørsmål om konkrete informasjonskanaler sammenlignet med Studiebarometerets mer generelle spørsmål om tilfredshet med informasjon. Det er stor variasjon mellom fakultetene og mellom studieprogrammene på hvert fakultet når det gjelder tilfredshet med informasjon. SAM og TKD har bedre resultater enn LUI og HV, noe som bl.a. ser ut til å skyldes særskilte utfordringer ved sykepleierutdanningen i Pilestredet og grunnskolelærerutdanningen 1-7.

Det er generelt sett en utvikling i positiv retning når det gjelder studenttilfredshet med informasjon. Spesielt positivt er indikasjonene på at informasjon i Canvas fungerer bedre enn tidligere da dette er en sentral informasjonskilde for studentene. I kvalitetsrapportene ser vi at fakultetene i stor grad knytter studentenes tilfredshet med informasjon til i hvilken grad utdanningene lykkes med å organisere Canvasrommene på en måte som gjør at studentene lett finner informasjon. Det har vært og er en del misnøye med Canvas blant studenter fordi det er ulikheter mht. hvilken informasjon som legges i Canvasrommene og hvordan informasjonen er strukturert. Fakultetene har, med noe involvering fra fellesadministrasjonen, arbeidet med å lage felles strukturer som gjør rommene gjenkjennelige for studentene. Flere fakulteter rapporterer om at dette er et arbeid de vil prioritere også i tiden som kommer. Et eksempel på tiltak i den forbindelse er HVs planer om å oppnevne Canvaskoordinatorer for alle studieprogrammer ved HV.

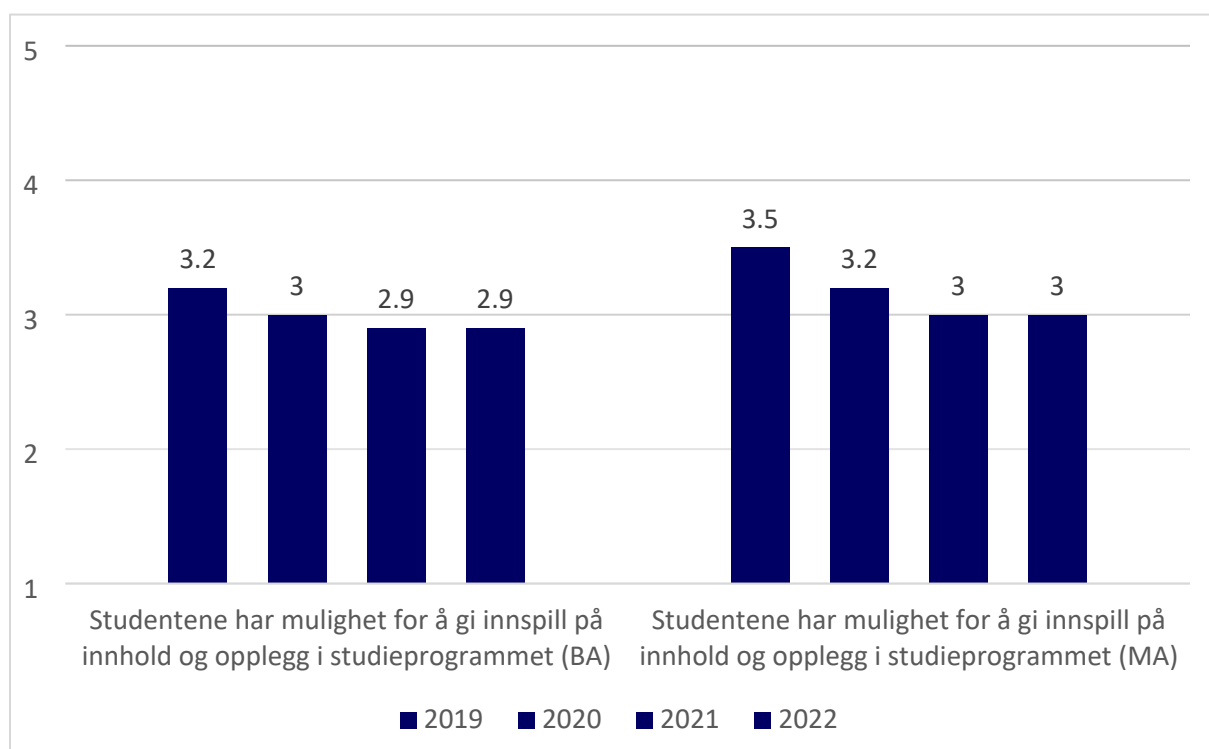
Det er betenkelig at mange studenter opplever at det ikke er samsvar mellom informasjon de får fra undervisere og administrasjonen. Dels skyldes dette hvilken informasjon ulike ansatte sitter på. Både LUI og HV omtaler imidlertid at ett av forholdene som kan ligge bak en slik opplevelse er at undervisningsansatte legger ut informasjon i Canvas som formidles via andre systemer, f.eks. i form av «skyggetimeplaner». Problemet med det er at informasjon som oppdateres f.eks. i timeplanssystemet ikke blir oppdatert overalt, slik at informasjon gitt i ulike kanaler ikke samsvarer. At det er lav tilfredshet med den administrative tilretteleggingen, kan i noen grad være påvirket av et slikt uønsket mangfold i informasjon. HV peker ellers på at studenter opplever manglende

forutsigbarhet pga. timeplanendringer, samt mangelfull informasjon i forkant av praksisperioder, som forhold som kan bidra til en opplevelse av at den administrative tilretteleggingen burde vært bedre. I arbeidet med endring av retningslinjer for timeplanlegging er det utformet forslag som skal bidra til å redusere antallet endringer i timeplaner, fordi endringer i timeplaner ofte vil ha negative konsekvenser for studentene.

Institutter ved både SAM og TKD jobber med å få til et tettere samarbeid med studieadministrasjonen for å sikre større grad av samsvar i informasjon fra undervisere og administrasjon. TKD peker på at det er sammenheng mellom ansattes tilgang på god og tilgjengelig informasjon og hvilken informasjon ansatte formidler til sine studenter. Intern informasjon er spredt på mange kanaler, og Teams, som sammen med ansatt.oslomet.no skal være primærkilde til informasjon for ansatte er uoversiktlig. TKD peker også på at ulike biter av viktig informasjon eies av ulike aktører i fellesadministrasjonen og på fakultetene, og at disse må jobbe systematisk sammen for å sikre god helhet.

3.2.3 Læringsmiljø – Medvirkning

Studentenes opplevelse av medvirkning – Studiebarometeret

Figur 11 Studentenes opplevelse av medvirkning (Studiebarometeret)

Studentene ved OsloMet opplever ifølge svarene i Studiebarometeret (nyeste resultater på spørsmålet er fra 2022) at de i liten grad har mulighet til å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammene sine. Det er liten variasjon mellom fakultetenes skåre på dette spørsmålet, men betydelig variasjon mellom studieprogrammer. Eksempler på utdanninger med høy skåre på opplevd medvirkning i 2022 var BA Paramedic (4,4) MA i flerkulturell og internasjonal utdanning (4,9). Utviklingen i perioden 2019–2022 var negativ. Medvirkning er blant forholdene studenter ved universiteter og høyskoler generelt er minst fornøyd med, ifølge Studiebarometerresultatene.

Ved OsloMet har vi imidlertid også mer spesifikk informasjon om hvordan studentene våre vurderer måten emneevalueringer gjennomføres og følges opp på. Det er middels høy tilfredshet med måten emneevalueringer gjennomføres på (skåre for BA-studentene 3,5 og for MA-studentene 3,6 på skala 1-5), og noe svakere skårer på spørsmål om hvorvidt de tror at lærerne på studieprogrammet deres bruker emneevalueringene til å forbedre utdanningen (skåre for BA-studentene 3,3 og for MA-studentene 3,5 på skala 1-5).

At studentenes tilfredshet med emneevalueringer er vesentlig høyere enn med muligheten til å gi innspill mer generelt kan kanskje forstås som at studentene ikke tillegger det å gi tilbakemelding via emneevalueringer særlig stor betydning. Mangel på feedback om evalueringsresultater og oppfølging av evalueringene, samt at sluttevalueringer ikke gir endringer som kommer dem som har evaluert til gode, kan være en del av forklaringen på dette. Fakultetene etterlyser et institusjonelt system for distribusjon og lagring av emneevalueringer. Som tidligere nevnt har SAM organisert dette med åpen deling av emnerapporter via SharePoint som det kan lenkes til fra Canvas. Dette er en ordning det bør være aktuelt å ta i bruk for hele OsloMet.

Fakultetene viser i sine rapporter til positive erfaringer med å få studenter og studenttillitsvalgte med som samarbeidspartnere enten det er i utvikling av et emne e.l. eller regelmessig inkludering i møter på ulike nivå. Mange institutter har faste møter mellom studenttillitsvalgte og ledelse på ulike nivå, og viser til positive erfaringer med det. Det er imidlertid utfordrende både å rekruttere og beholde studenttillitsvalgte. Spesielt vanskelig er det på videreutdanninger. Fakultetene peker i sine rapporter på et behov for å gjøre funksjonen som studenttillitsvalgt mer attraktiv.

I kapittel 2.1 omtaler vi utprøving av dialogbaserte rapporteringsformer. Mer bruk av dialogmøter i kvalitetsarbeidet kan gi en mulighet til å inkludere studenttillitsvalgte med som mer aktive samarbeidspartnere.

Studentmedvirkning var tema for en av følgeforskningsrapportene² fra Den Gode studentopplevelsen (DGS)³. I rapporten belyses erfaringer som er gjort med ulike former for studentmedvirkning innenfor utviklingsprosjekter, samt forskning på området. Det gis også en rekke anbefalinger for arbeid med studentmedvirkning. Viktige anbefalinger er å ha tydelige formål med studentmedvirkning, og å legge til rette for at involverte studenter har møtepunkter der de kan diskutere utfordringer og løsninger seg imellom. Erfaringene fra DGS peker på at ordning med studentmentorer har vært spesielt vellykket, og gitt godt utbytte både for de som har fått mentorer og de som har vært mentorer. Dette er et tiltak som ser ut til å bidra til bedre faglig og sosial integrering av studenter i et studiemiljø, og har fungert som en bro mellom studenter og undervisere. Fakultetene bør satse videre på slike tiltak. Mange ønsker mer studentaktiv forskning. Det er noen utfordringer med å koble studenter og forskningsprosjekt, men dette er et område OsloMet også bør satse videre på. I diskusjon i Læringsmiljøutvalget (LMU) ble det understreket at når forskningsprosjekt søker studenter til å ta del, eller undervisere/forskere ser at de har materiale som er godt egnet som utgangspunkt for masteroppgaver, bør de utvide søket slik at de inkluderer også studenter som ikke av seg selv har stukket seg frem.

² Omland, Maren; Rudningen, Gudrun; Hermansen, Hege; Mathisen, Maiken Andrea Simmersholm; Mangen, Lisbeth Regine; Ali, Hasan; Grav, Berit Andrea (2023). Delrapport 4: Følgeforskning av Den gode studentopplevelsen: Studentmedvirkning i DGS. OsloMet - storbyuniversitetet.

³ DGS har vært en satsing på utdanningskvalitet ved OsloMet, og var et program for utviklingsprosjekter og -tiltak for økt utdanningskvalitet i perioden 2021-2023.

Kapittel 4 Tematisk og årlig rapportering for forskerutdanningene

OsloMet har syv doktorgradsprogrammer, ca. 420 doktorgradskandidater, ca. 1100 veiledere og 47 disputaser ved utgangen av 2023. Doktorgradskandidatene er enten tilsatt ved OsloMet eller har ekstern arbeidsgiver. Finansieringen er enten intern eller ekstern. De interne er oftest finansiert gjennom tildelinger over statsbudsjettet, det som kalles KD-stillinger. De eksterntfinansierte doktorgradskandidatene får midler fra EU, NFR eller andre kilder. Litt færre enn halvparten av doktorgradskandidatene er finansiert med eksterne midler.

For studieåret 2022-2023 rapporterer forskerutdanningene på følgende tematiske områder markert i kursiv:

- inntak
- *informasjon og infrastruktur*
- *veiledning*
- kvalitet og helhet i programmet
- *kandidatenes faglige og psykososiale miljø*
- *fremdrift/gjennomføringstall/frafall*
- internasjonalisering
- samfunnsrelevans

De tematiskeområdene overlapper delvis med de årlige temaene, men indikatorene er ulike.

Underlaget for kvalitetsrapporteringen er hovedsakelig programrapportene og fremdriftsrapportene. Deretter benyttes resultatene fra OsloMets årlige ph.d.-undersøkelse. Ph.d.-undersøkelsen ble sendt ut i slutten av mai 2023, og 38 % av kandidatene svarte på undersøkelsen. Tableau og Styringsportalen brukes i den utstrekning det er mulig. Tilbakemeldinger fra eksternevalueringer legges til grunn når det er aktuelt.

I rapporteringsperioden har doktorgradsprogrammet i profesjonsstudier vært eksternevaluert. Kvalitet i forskerutdanningene har vært tema i perioden og har vært gjenstand for særlig oppmerksomhet. Dette resulterte i en styresak i desember 2023 og dette vil følges systematisk opp med særlig fokus på fire hovedområder som er delvis overlappende med årets kvalitetsrapportering (gjennomstrømming, veileder og veiledning, psykososialt arbeidsmiljø og inkludering i fagmiljø og medvirkning). Som arbeidsgiver skal OsloMet sørge for et godt læringsmiljø for alle doktorgradskandidatene, i tillegg til et trygt og godt arbeidsmiljø for tilsatte doktorgradskandidater.

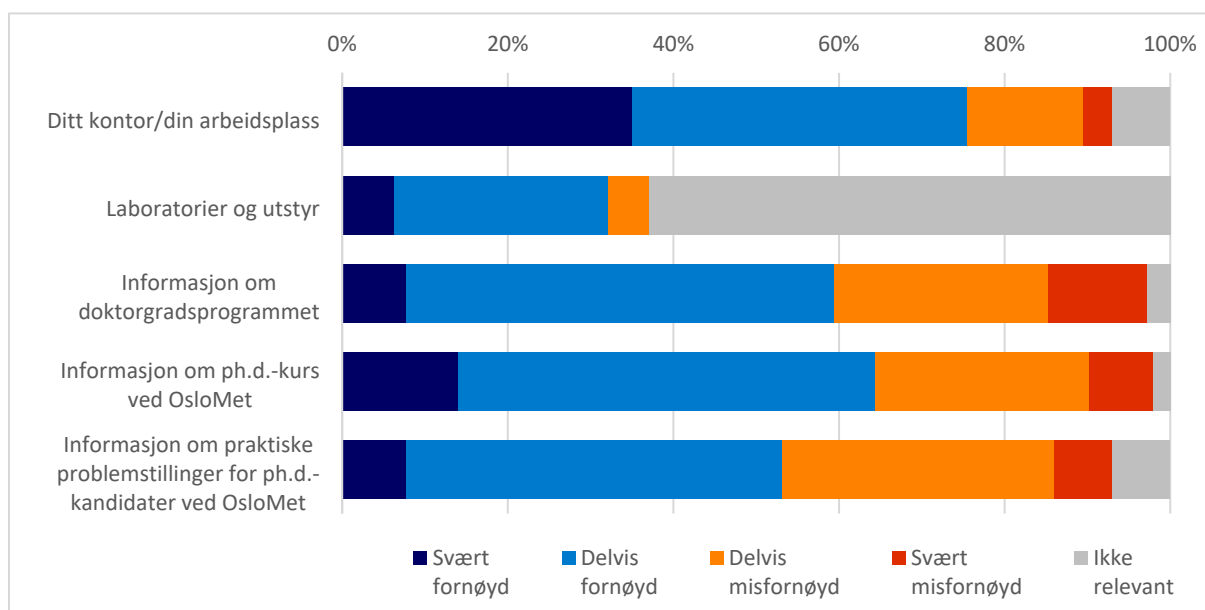
OsloMet har pr. desember 2023 syv aktive doktorgradsprogrammer:

- *Profesjonsstudier (SPS)*
- *Utdanningsvitenskap (LUI)*
- *Samfunnsvitenskap (SAM)*
- *Atferdsanalyse (HV)⁴*
- *Helsevitenskap (HV)*
- *Ingeniørvitenskap (TKD)*
- *Innovasjon for bærekraft (TKD)⁵*

⁴ Ph.d.-programmet i atferdsanalyse skal nedlegges, og skal innlemmes i ph.d.-programmet i helsevitenskap.

⁵ *Innovasjon for bærekraft* er det nyeste programmet som startet opp i 2023, med kandidater på programmet fra 1. juni 2023. Programmet har pr. 13.12.23 11 kandidater. Da disse ikke har vært inkludert i Phd. undersøkelsen eller har hatt fremdriftsrapportering omtales dette programmet ikke i kvalitetsrapporten i år.

4.1 Informasjon og infrastruktur (Rammekvalitet)

Figur 14 Hvor fornøyd er du med følgende infrastruktur¹ ved OsloMet? Kilde: OsloMet, doktorgradsundersøkelsen. (Infrastruktur omfatter kontorfasiliteter, laboratorier, IKT-støtte, bibliotek tjenester, administrativ støtte, informasjon om program og kurs, samt informasjon om praktiske spørsmål.)

De fleste programmene vurderer informasjon og infrastruktur som gode. Infrastruktur omfatter her kontorfasiliteter, laboratorier, IKT-støtte, bibliotek tjenester, administrativ støtte, informasjon om program og kurs, samt informasjon om praktiske spørsmål.

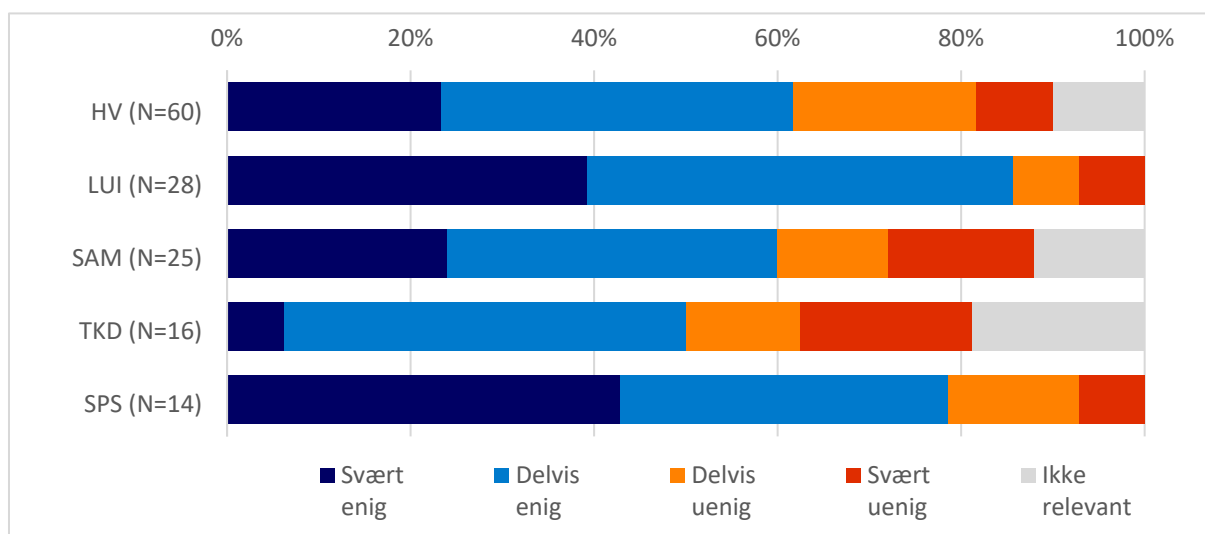
Innføringen av tilgangsstyringssystemet IAM har skapt utfordringer for forskerutdanningene. Spesielt for eksternt tilsatte kandidater som mistet nødvendige tilganger og synlighet på nettsidene. Problemene er tatt opp i ulike nettverk, og FoU-avdelingen og HR-avdelingen har samarbeidet om å finne løsninger. Noen løsninger er funnet, mens andre problemer gjenstår å løse.

Utdanningsvitenskap, Samfunnsvitenskap og Ingeniørvitenskap kommenterer også at tjenester fra biblioteket ikke er tilstrekkelig kjent, men at de er fornøyd med de tilbudene de har deltatt på eller har kjennskap til. Dette er imidlertid noe Universitetsbiblioteket (UB) har fokus på og jobber med å forbedre og å synliggjøre.

En overvekt av kandidatene er positive til sitt fysiske arbeidssted, ved enkelte programmer er det en viss misnøye med kontorplassene. Ved *Ingeniørvitenskap* er over halvparten misfornøyd med sitt fysiske arbeidssted, hvilket trolig er knyttet til flere omganger med flytting av kontorarbeidsplasser.

Når det gjelder informasjon og nettsider er det noen varierende tilbakemeldinger. Noen programmer påpeker fortsatt at strukturen på sentrale nettsider er utfordrende med tanke på å finne informasjon samt manglende informasjon på engelsk. Andre har etablert kanaler for informasjon i Canvas og Teams. Mange oppgir også veileder, medstipendiater og ph.d.-koordinatører som viktigste kilde til informasjon. Det kan være utfordrende å finne riktig og relevant informasjon avhengig av om du er tilsatt ved OsloMet eller har ekstern tilsetting.

4.2 Kandidatenes faglige og psykososiale miljø (Læringskvalitet)

Figur 15 Godt psykososialt arbeidsmiljø etter fakultet. 2023. Kilde: OsloMet, doktorgradsundersøkelsen.

Kandidatenes faglige og psykososiale miljø har vært gjenstand for mye oppmerksomhet det siste året.

Programmene rapporterer at flertallet opplever det faglige og sosiale miljøet som positivt (svært enig/delvis enig). Til tross for dette er det et mindretall som ikke føler seg tilstrekkelig inkludert. Dette har ph.d.-undersøkelsene vist over flere år, og OsloMet jobber kontinuerlig med denne problemstillingen. Profesjonsstudier er det eldste programmet ved OsloMet og scorer høyere enn de andre programmene på det faglige og sosiale miljøet. De viser til at stipendiatene utgjør majoriteten av de ansatte ved senteret, og de ansatte og stipendiater deler lokaler, lunsjrom og deltar i mange av de samme forskningsaktivitetene i løpet av en vanlig arbeidsuke. En felles tilbakemelding fra oppfølgingssamtaler ved SPS utført høsten 2023 er at stipendiatene trives og at de er fornøyde med forskningsgruppa de deltar i. De peker på at også tilknytning til forskergrupper har betydning for det psykososiale miljøet.

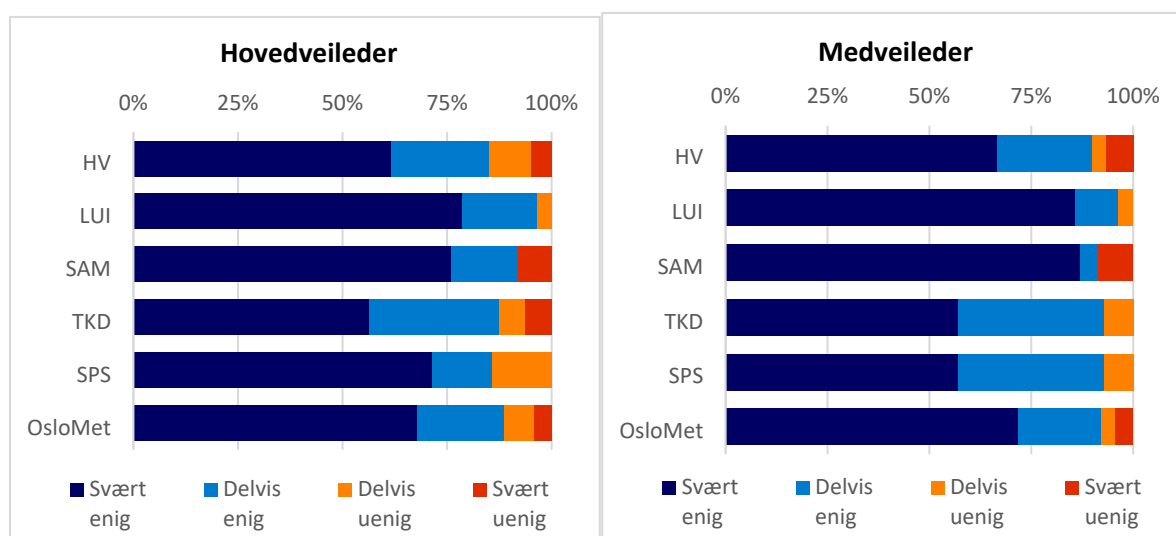
Flere program melder at eksterne kandidater rapporterer om lavere score på det psykososiale miljøet som delvis kan forklares ved at de normalt ikke har sin faste arbeidsplass ved OsloMet. Flere forsøker å følge opp dette med ulike tiltak, f.eks. trekant-samtaler. Utdanningsvitenskap fremhever innføring av kull i 2018 som et viktig tiltak for å bedre det psyko-sosiale miljøet. Profesjonsstudier har innført en mentorordning for nye kandidater der kandidater som har kommet lenger i doktorgradsløpet er mentorer for de nye.

Fra flere påpekes det at kontorfasiliteter har en viktig betydning for det psykososiale miljøet. Ved doktorgradsprogrammet i Ingeniørvitenskap har kandidatene erfart at jevnlig flytting av arbeidsplass bidrar til dårlig arbeidsmiljø og forstyrrer arbeidet deres. De ulike programmene har noe ulike tilnærming til om kandidatene bør sitte samlet eller om det bør tilstrebes å sitte nært fagmiljøene. Et viktig bidrag til det psykososiale miljøet er fellesarrangementer for stipendiater som felleslunsjer og korte seminarer med ulike faglig tematikk, og her er det noen forskjeller mellom programmene med hensyn til hvilke tilbud de har.

En gruppe flere programmer nevner er kandidatene som er ferdige med ansattperioden og som gjør ferdig avhandlingen ved siden av annet lønnet arbeid. Denne gruppen mister tilgang til fasiliteter og kontakten med fagmiljøene, men opprettholder ofte kontakten med veileder.

I diskusjonene (med OsloMetDoc, i PLN, i FOUU og i styret) rundt styresaken om kvalitet i forskerutdanningene har tilstedeværelse kommet opp som et viktig moment. Når mange seniorer praktiserer hjemmekontor lider fagmiljøene og det er særlig vanskelig for stipendiatene som ikke allerede har sterke relasjoner til de som sitter på hjemmekontor.

4.3 Veiledning (Læringskvalitet)

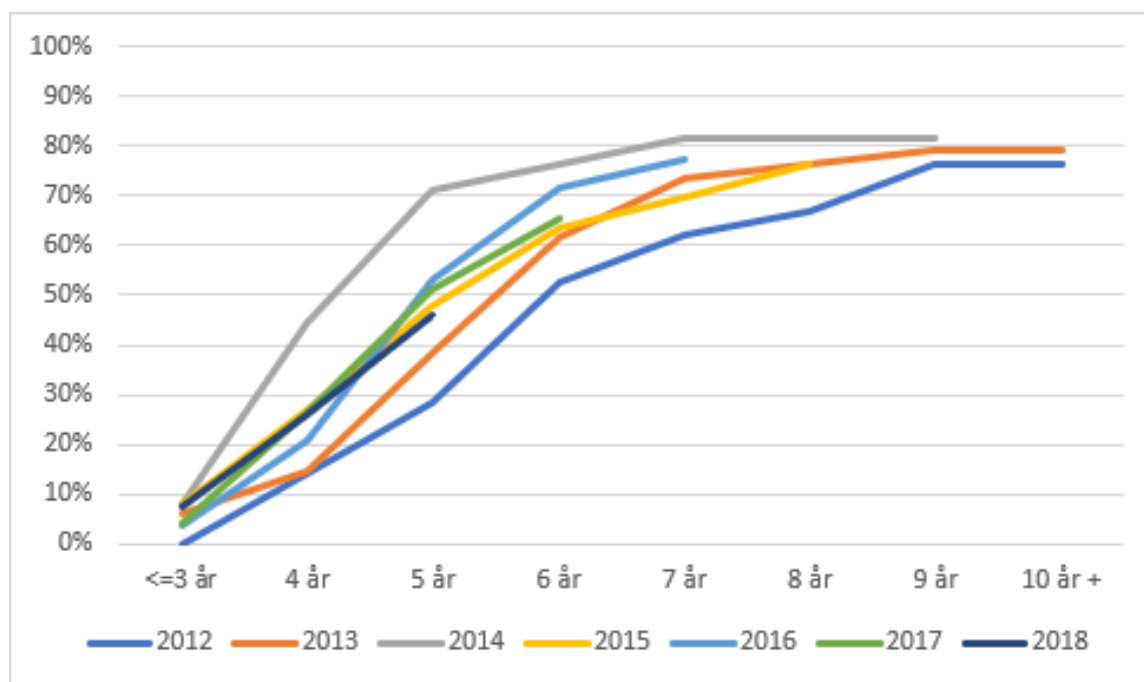

Figur 16 Er du fornøyd med din veileder? Kilde: OsloMet, doktorgradsundersøkelsen.

Ph.d. undersøkelsen viser at majoriteten av kandidatene er fornøyd med hovedveileder og medveileder. Programmene rapporterer også om at veiledere knyttet til programmene er kvalifiserte og at det tilstrebes at hovedveileder er tilsatt ved OsloMet. De fleste av hovedveilederne har også gjennomført veilederkurs ved SPS.

SAM viser til at veilederne holder seg stort sett oppdatert ved diskusjoner og erfaringsdeling med kolleger, ved å lese faglitteratur på området og bygge på den veiledningserfaringen man allerede har. Mange veiledere, også flere av dem som har gjennomført veilederopplæringen, ønsker et større fokus på veilederrollen og oppdatering av veilederkompetansen. Etter et vellykket veilederseminar våren 2023 har Samfunnsvitenskap nå vedtatt å avholde veilederseminarer minst en gang i året. I eksternevaluering av ph.d. programmet ved SPS ble det påpekt at retningslinjene for veiledning bør tydeliggjøre veileders rolle i midtveisseminar. SPS har utarbeidet et forslag til styrking av veilederopplæringen ved OsloMet, som blant annet innebærer kollegaveiledning.

4.4 Fremdrift/gjennomføring/fracfall

Figur 17 Gjennomføringsgrad ved OsloMet per 31.12.2023. Akkumulerte totaltall. Bruttotid fra dato for finansiering til disputas. Kilde: OsloMet, FS.

Gjennomstrømming etter 6 år har hatt en nedgang fra 2022 til 2023, fra 71,7 til 67,4 hvilket fortsatt er over gjennomsnittet for sektoren som er 65,7 i 2023. I 2017 som danner grunnlag for rapporteringen i 2023 hadde OsloMet 49 nye kandidater. Det er verdt å merke seg at det er store forskjeller mellom programmene og at OsloMet fortsatt har små tall som gir store utslag på gjennomstrømmingstallene.

Frafallet er lite, og knyttes mer til forsinkelser enn til andre forhold. Programmene viser til at korona, sykdom og familiære forhold ofte oppgis som årsak til forsinkelser. Dette vil over tid påvirke gjennomstrømmingen på programmene. Utdanningsvitenskap har lavere gjennomføringstall enn gjennomsnittet for OsloMet. Kandidater som har avsluttet arbeidsforholdet sitt som stipendiat, og som har tatt annet lønnet arbeid, sliter med fremdriften. For denne gruppen blir avhandlingsarbeidet en ubetalt tilleggjobb. LUI og SAM nevner dette som utfordringer. Tett oppfølging av kandidatene kan føre til at flere disputerer innen avtaleperioden, og at færre havner i denne situasjonen. Enkelte programmer har i tillegg kandidater med prosjekter som går over en periode på 5 til 6 år. Ett eksempel er stipendiatene knyttet til Brobyggerprosjektet ved Fakultet for helsevitenskap. Slike ordninger påvirker den totale gjennomstrømmingen på doktorgradsnivået.

4.5. Årlig rapportering

I tillegg til de tematiske rapporteringene skal programmene rapportere årlig på enkelte områder. Integrering i forskningsgrupper/miljø, kvalitet i veiledning, kandidatenes fremdrift, endringer i rapporteringsperioden og sentrale utfordringer i programmet.

Integrering i forskningsgrupper/forskningsmiljø/faggrupper

De aller fleste doktorgradskandidatene er medlemmer av en forskningsgruppe. De fleste er fornøyde

med forskningsgruppene sine og hva de tilbyr. Rundt 20 % av respondentene føler ikke at de er tilstrekkelig integrert i gruppene, at gruppene ikke gir konstruktive tilbakemeldinger, at det ikke er godt sosialt og faglig miljø og at man ikke anser at medlemskapet i forskningsgruppene styrker avhandlingsarbeidet. Tallene har vært relativt stabile over flere år. Programmene tar dette på alvor og har igangsatt ulike tiltak. Det vil ta tid før man ser eventuelle effekter av tiltakene. Programmene uttrykker at deltagelse i forskningsgrupper er viktig for trivsel og gjennomstrømning. Ved TKD skal man se nærmere på gruppenes mandater og funksjon. SPS har fått god respons fra kandidatene etter at de delte en stor og tematisk bred forskningsgruppe i to.

Kvalitet på veiledningen

Programmene rapporterer om at kvaliteten på veiledning er god, og at veilederne har relevant kompetanse i forhold til doktorgradsprosjektene. I de tilfeller hvor veiledningen ikke får så høy score peker kandidatene på at hovedveileders faglige bakgrunn ikke er, eller bare delvis er, relevant for deres forskningsprosjekt. SAM opplyser at i den grad kandidatene har brukt medveilederne er de positive til dem, men de fleste medveiledere ser ikke ut til å ha blitt involvert før i slutten av avhandlingsperioden. Andelen kandidater med medveileder(e) er lavere ved TKD enn ved andre fakulteter ved OsloMet. 13% av kandidatene rapporterer at de ikke har medveileder, mens snittet ved OsloMet er 8%.

Oppfølging av den enkelte kandidats fremdrift

Programmene viser til at de har tett oppfølging av kandidatene gjennom veiledere, programledere og administrasjon. Fremdriftsrapporteringen sammen med midtveisevalueringer gir en god indikasjon på fremdrift og muligheter for tidlig å få informasjon om problemer eller utfordringer. Det arrangeres workshops, stipendiatlunsjer, ulike typer samtaler med kandidatene og seminarer. Programmene rapporterer at de fleste doktorgradskandidatene som er tilsatt ved OsloMet får tilbud om medarbeidersamtaler. Unntaket er TKD, som skriver at flere av kandidatene ikke har hatt tilbud om regelmessige medarbeidersamtaler, og at dette kan tyde på at de ikke oppfattes som ansatte.

Stipendiatenes faglige nivå ved opptak

Programmene har et høyt faglig nivå ved opptak til doktorgradsprogrammet. Med få unntak har de fleste som får opptak karakteren B eller bedre. De som får opptak med karakteren C vurderes etter forskningsaktiviteten etter fullført mastergrad. Rekrutteringen til OsloMet sine doktorgradsprogrammer er bred, med både søkere fra Norge og internasjonalt. SAM og TKD rekrutterer en del internasjonale kandidater, for eksempel fra Serbia, New Zealand og Senegal.

Tilgang på relevante emner og kvaliteten på emnene

Opplæringsdelen består av 30 studiepoeng. Det er obligatoriske emner og valgfrie emner. Opplæringsdelen må være godkjent før man fremstiller seg til doktorgradsprøven. Opplæringsdelen skal være relevant og styrke avhandlingsarbeidet. Kvaliteten på emnene som tilbys skal holde høy kvalitet.

Doktorgradsemnene som tilbys av programmene ved OsloMet er i stor grad vurdert til å være relevante. Til tross for dette opplyser enkelte programmer at kandidatene savner relevante emner. Årsaken som oppgis er at den faglige bredden i programmene er bred, og at det dermed ikke er realistisk at alle behov dekkes. En annen årsak som nevnes er økonomiske rammer som begrenser størrelsen på emneporteføljen. I den grad emnene ikke relevante har kandidatene mulighet til å ta emner ved andre institusjoner enten i Norge eller i utlandet, og få innpasset disse i opplæringsdelen. OsloMet er medlem av flere forskerskoler. Medlemskap i forskerskolene øker tilgangen på relevante emner. I 2023 ble OsloMet medlem av forskerskolen WNGER II, noe som antas å bedre tilgangen til

emnene som tilbys. Enkelte emner har lav deltagelse og i disse tilfellene har programmene i noen tilfeller besluttet at emnene gjennomføres sjeldnere.

Programrapportene viser ikke store utfordringer med kvaliteten i emneporteføljene. Utdanningsvitenskap melder om varierende tilbakemeldinger om kvaliteten på interne emner, og programmet planlegger en ekstern gjennomgang av programmets emneportefølje.

Forskningsetikk

Ved OsloMet er ansvaret for opplæring i forskningsetikk blitt lagt til fakultetene og senterne. Programrapportene viser at det jobbes med forskningsetikk på forskjellige måter, f.eks. i emner, i veiledningen eller i seminarer. Ph.d.-undersøkelsen viser at ca. 20 % av respondentene ikke har fått opplæring i forskningsetikk ved OsloMet. Omtrent like mange mener den opplæringen er utilstrekkelig. Undersøkelsen viser også at enkelte av respondentene opplever at de har blitt presset til å gjøre noe som er etisk uforsvarlig. Selv om tallene er små og problemet ikke særlig utbredt, er ethvert slikt tilfelle alvorlig. Denne holdningen reflekteres i programrapportene. I løpet av rapporteringsperioden etablerte OsloMet gjennom SPS et emne i forskningsetikk. Dette er et institusjonelt emne åpent for alle doktorgradskandidater ved OsloMet. SAM har valgt å gjøre kurset obligatorisk for sine kandidater. Forskningsetikk har også vært drøftet i Programledernettsverket for forskerutdanningene (PLN) og i det sentrale FoU-utvalget.

Sentrale utfordringer

Programmene er bedt om å si noe sentrale utfordringer i programmene. Utfordringer som nevnes av flere er blant annet mangel på faste kontorplasser, integrering av eksterne doktorgradskandidater, det psykososiale arbeidsmiljøet og emnerelevans grunnet den tematiske bredden i doktorgradsprosjektene.

Flere uttrykker bekymring for fremtidig rekruttering, og jobber for mer eksternfinansiering, blant annet ved bruk av ordningen nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. Det er også utfordringer med å rekruttere gode søkere.

En risiko er at antallet disputaser har økt langt mindre enn økning i antallet kandidater. Dersom dette skyldes normale forsinkelser og at nesten alle fullfører i løpet av seks år vil universitetet få en økning i antall disputaser i årene som kommer. Det er viktig at OsloMet følger med på utviklingen og vurderer effekten av iverksatte tiltak.